

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

โดย

นางสาวพรเพ็ญ จิระณัฐวิรุณ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

โดย
นางสาวพรเพ็ญ จิระฉวีรุส

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

PERFORMANCE OF STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM OF PHRAPATHOM
WITTHAYALAI SCHOOL

A Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐม
วิทยาลัย
โดย พรเพ็ญ จิระณัฐวีรกุล
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิระประภา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

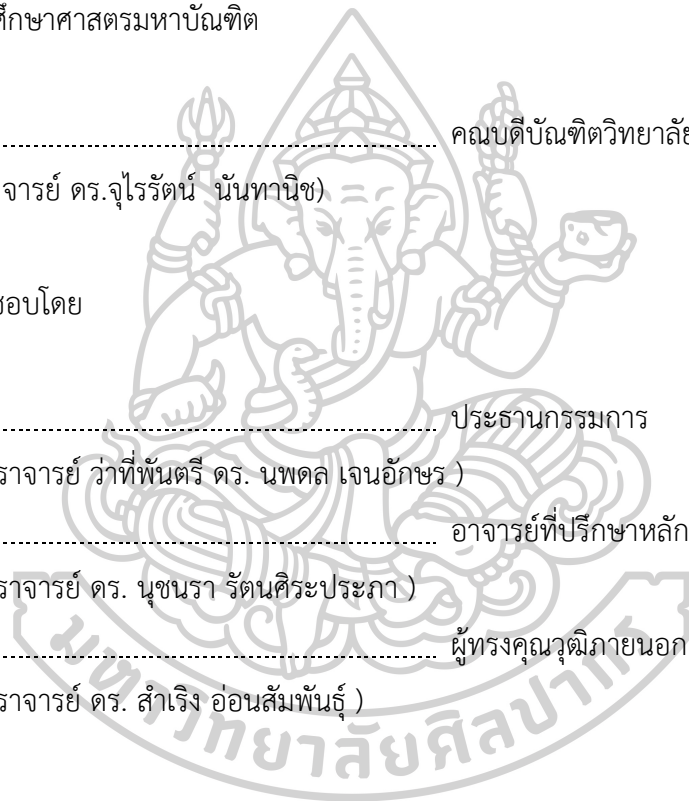
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาทีพันตรี ดร. นพดล เจนอักษร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิระประภา)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำเริง อ่อนสัมพันธ์)

58252334 : การบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทบริหาร

คำสำคัญ : , ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นางสาว พรเพ็ญ จิระณัฐวิรุฑ: การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริประภา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เพื่อทราบสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ 424/2560 จำนวน 112 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ จำนวน 12 คน คณะกรรมการประสาน จำนวน 12 คน และคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 88 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมใช้ข้อมูลในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2561 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (frequency : f) และค่าร้อยละ (percentage : %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean :) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : SD) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแบ่งตามหน้าที่ คณะกรรมการอำนวยการ พบว่าอยู่ในระดับมาก คณะกรรมการประสาน พบว่าอยู่ในระดับมาก และคณะกรรมการดำเนินการ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย มีหลายจำนวนทั้งสิ้น 29 แนวทาง จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 5 แนวทาง ด้านการคัดกรองนักเรียนจำนวน 8 แนวทาง ด้านการส่งเสริมและพัฒนาจำนวน 6 แนวทาง ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาจำนวน 4 แนวทาง และด้านการส่งต่อนักเรียนจำนวน 6 แนวทาง

58252334 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword : student care and support system

MISS PHORNPHEN CHIRANATVEERAKUL : PERFORMANCE OF STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM OF PHRAPATHOM WITTHAYALAI SCHOOL
THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR NUCHNARA RATTANASIRAPRAPHA, Ph.D.

The performance of student care and support system the development of Phrapathom Witthayalai divided by position Board of Directors director school overall and each aspect were at high level. Coordinating Committee overall and each aspect were at high level. Operation committee overall and each aspect is at the highest level.

The findings of research were as follows:

1. The performance of student care and support system the development of Phrapathom Witthayalai divided by position Board of Directors director school overall and each aspect were at high level. Coordinating Committee overall and each aspect were at high level. Operation committee overall and each aspect is at the highest level.

2. There were developmental guidelines of Performance of student care and support system the development They are ; 1) There should be a systematic plan for every student's home visit. Including giving importance to the recording of student information In order to analyze and recognize students individually. 2) Should create a variety of student assessment forms Keep up with the current situation In order to be able to truly screen students. 3) Should allow teachers to propose projects or activities that can develop students in different groups appropriately To increase potentials, reduce problems, prevent and solve problems that will happen to students immediately. It also provides opportunities for everyone to be both leaders and followers. 4) Should consult To students in each group that are different In order to prevent and solve the problem directly. 5) Should create a network to send students in concrete form.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยความกรุณา อนุเคราะห์และช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิระประภา อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำเริง อ่อนสัมพันธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. นพดล เจนอักษร ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และขอเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย ส่งผลให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ คณะผู้บริหารและครู โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัวแซ่เดียวทุกท่าน ที่สนับสนุนและเป็นกำลังใจสำคัญที่สุด ขอขอบคุณ คุณปณิดา ทองเต็ม ที่ให้การช่วยเหลืออย่างดีเสมอมา และขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโท 35/1 ทุกท่านที่ช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอ

คุณค่า ความดี และประโยชน์อันเกิดจากการค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกๆ ด้าน ที่ให้การอบรม สั่งสอนให้ความรู้ช่วยเหลือด้วยความปรารถนาดี มาโดยตลอด

พรเพ็ญ จิระณัฐวีรกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	3
ปัญหาของการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ข้อคำถามของงานวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	16
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	16
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	18
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	18
ความหมายของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	18
ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	22
ขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	25
บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน... ..	27
กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	29

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย.....	32
ข้อมูลทั่วไป.....	32
ประวัติโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
งานวิจัยในประเทศ.....	35
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	40
สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย.....	46
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	46
ระเบียบวิธีการวิจัย	47
แผนแบบการวิจัย.....	47
ประชากร	47
กลุ่มตัวอย่าง.....	48
ตัวแปรที่ศึกษา.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
สรุปการดำเนินการวิจัย	53
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย	55

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย สรุปลงได้ดังนี้.....	78
บทที่ 5 สรุปลงการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
สรุปลงการวิจัย.....	81
อภิปรายผล.....	84
ข้อเสนอแนะ.....	91
ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	92
ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษารั้งต่อไป.....	92
รายการอ้างอิง.....	93
ภาคผนวก.....	98
ประวัติผู้เขียน.....	106

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนตามระดับชั้นเรียน โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ปีการศึกษา 2561	34
ตารางที่ 2 จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ปีการศึกษา 2561	35
ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
ตารางที่ 4 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยภาพรวม	56
ตารางที่ 5 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	59
ตารางที่ 6 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการคัดกรองนักเรียน	62
ตารางที่ 7 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	66
ตารางที่ 8 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	70
ตารางที่ 9 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการส่งต่อนักเรียน	74

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนตลอดชีวิต ถือเป็นเรื่องในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักถึง มีความเข้าใจถึงเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือด้านคุณภาพของคน จะต้องมองเห็นได้ว่าคน คือเหตุ ปัจจัย และผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศ การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พุทธศักราช 2560-2564) ซึ่งได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศและสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความเชื่อมโยงและใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยได้นำมโนทัศน์หลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ ใช้พื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พุทธศักราช 2560-2579) ซึ่งเป็นแผนหลักในการพัฒนาประเทศ มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีประเด็นการพัฒนาหลักที่สำคัญในเรื่องของการเตรียมกำลังคนและการสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนแต่ละช่วงวัย ตามความเหมาะสม การเตรียมความพร้อมทางการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพดีที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพและการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ¹ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำแผนการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2560 โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องต่อความต้องการ และการพัฒนาของประเทศ โดยมีเป้าประสงค์หลักคือ 1) คุณภาพและมาตรฐานของกำลังคน สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ 2) ผู้เรียนได้รับการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ 3) จัดสรรงบประมาณ

¹ สำนักนายกรัฐมนตรี, สรุปลสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 , สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559, 65.

เพื่อการศึกษาอย่างทั่วถึง เป็นธรรม สอดคล้องกับความต้องการและนโยบายการผลิตและพัฒนา กำลังคนรองรับการพัฒนาประเทศ 4) ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน 5) มีการบูรณาการระบบ ICT เชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดการเรียนรู้และบริหารจัดการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 6) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการ ของสถานศึกษา 7) หน่วยงานมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล 8) ประชาชนทุกกลุ่มทุกวัยได้รับโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง 9) ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ได้รับการพัฒนาศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิต และ 10) ผลงานวิจัย นวัตกรรม องค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้² ในขณะเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา จึงได้นำนโยบายเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเพิ่มโอกาสทางการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา³ และด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เล็งเห็นถึงภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นต่อเด็กและเยาวชน เช่น การทะเลาะวิวาท การแต่งกาย ชู้สาว ยาเสพติด และอื่นๆ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ในอนาคต จึงมีนโยบายสำคัญให้สถานศึกษา หน่วยงานและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหา โดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาดำเนินการอย่างจริงจังอีกครั้ง เพราะจากการติดตาม ประเมิน พบว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งยังช่วยสร้างคุณภาพที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชนต่อไป

² สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ของกระทรวงศึกษาธิการ (กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2560,3-4)

³ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28, คู่มือการมอบนโยบาย กลยุทธ์ จุดเน้น เป้าหมายและตัวชี้วัดการบริหารจัดการศึกษา ประจำปี 2560, 17.

ความเป็นมาและความสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนเพื่อสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งเป็นการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติงาน ในการกำหนดมาตรฐานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นกรอบการ ดำเนินงานในการส่งเสริม กำกับ ดูแล ตรวจสอบและประเมินผล รวมทั้งการประกันคุณภาพระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ทันต่อสภาพการณ์ปัจจุบัน ตอบสนองนโยบายของรัฐบาล โดยมุ่งเน้นให้ สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพที่ชัดเจน โดยกำหนดให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นส่วนหนึ่ง ของการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้สถานศึกษาแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและประเมินผลเพื่อการพัฒนาคุณภาพ ให้มีการจัดทำ เกณฑ์การประเมิน 4 ระดับ คือ ระดับที่ 1 การตระหนักและเห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน มีแผนงาน โครงการรองรับชัดเจน ระดับที่ 2 การดำเนินงานตามแผนงานโครงการ ระดับที่ 3 ผลสำเร็จในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรูปธรรมชัดเจน ระดับที่ 4 มีการดำเนินงาน จนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ซึ่งหากสถานศึกษาได้ดำเนินการ และมีระบบการประเมินตนเองก็จะเป็นการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเยาวชนของชาติ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นงานหนึ่งที่มีความสำคัญต่อสถานศึกษา ที่บุคลากรทุกคน ครูที่ปรึกษา รวมทั้งบุคลากรภายนอก คือ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน⁴ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยตรงจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของพฤติกรรมที่ไม่พึงให้เกิดกับนักเรียนและนักศึกษา จากระเบียบว่า ด้วยความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พุทธศักราช 2548 นักเรียนและนักศึกษาต้องไม่ ประพฤติตน ดังต่อไปนี้ 1) หนีเรียนหรือออกนอกสถานศึกษา โดยไม่ได้รับอนุญาต ในช่วงเวลาเรียน 2) เล่นการพนัน จัดให้มีการเล่นการพนัน หรือมั่วสุมในวงการเล่น 3) พกพาอาวุธหรือวัตถุระเบิด 4) ซื้อ จำหน่าย แลกเปลี่ยน เสพสุรา หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สิ่งมีนเมา บุหรี่ หรือยาเสพติด 5) ลักทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ ช่มชู้ หรือบังคับขืนใจเพื่อเอาทรัพย์สินบุคคลอื่น 6) ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายผู้อื่น เตรียมการ หรือกระทำการใดๆ อันน่าจะก่อให้เกิด ความไม่สงบเรียบร้อยหรือขัด ต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน 7) แสดงพฤติกรรมทางชู้สาวซึ่งไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ

⁴ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, การศึกษาสภาพการจัดระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2549), 50-53.

8) เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี 9) ออกนอกสถานที่พักเวลากลางวัน เพื่อเที่ยวเตร่หรือรวมกลุ่ม อันเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น⁵ และเพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาวิกฤตต่างๆ ในสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาท้องในวัยเรียน ปัญหาการใช้ความรุนแรง ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ฯลฯ ซึ่งมีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ทำให้เกิดการสูญเสียชีวิต ทุพพลภาพ การออกจากโรงเรียนกลางคัน และอาจนำไปสู่ปัญหาสังคมต่อไป สถานศึกษาทุกแห่งจึงต้องมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความเข้มแข็ง เพื่อให้สามารถดูแลพิทักษ์ ปกป้อง ค้ำคอง นักเรียนทุกคนในทุกมิติด้วยกระบวนการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม และทักษะชีวิตที่เหมาะสมกับสภาพของแต่ละปัญหาอย่างถูกต้อง ทัวถึงและทันการณ์ พร้อมทั้งจะเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ให้เป็นคนดี มีความสุข และปลอดภัย ในสภาพสังคมปัจจุบัน ภายใต้การนิเทศ กำกับติดตามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนกำหนดยุทธศาสตร์ มาตรการ และจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งสนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน การเสริมสร้างทักษะชีวิต การพัฒนาวินัย เชิงบวก รวมทั้งการจัด กิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยมุ่งที่จะพัฒนานักเรียนในทุกระดับให้มี สมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเจตนารมณ์

ดังนั้นในการดูแล และปกป้องนักเรียนจึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยหน่วยงานที่อยู่ใกล้กันนักเรียน มากที่สุด คือ สถานศึกษา ที่จะต้องดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการในการปฏิบัติ อย่างเป็นขั้นตอน มีหลักฐานในการปฏิบัติงาน มีเทคนิควิธีการ จะต้อง เข้าใจปัญหา สาเหตุ และร่วมมือกันหาแนวทางการแก้ไขโดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการ ดำเนินงาน การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวิถีชีวิตที่เป็นสุขที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการต้องอาศัยความร่วมมือ จากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายโดยอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ บุคลากรครูทุกคนในสถานศึกษา ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ หรือการใช้เครื่องมือ ต่างๆ อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อให้มี ส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ และเพื่อให้กระบวนการทำงานเป็นระบบมากขึ้น มีความชัดเจน มีการร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายภายในโรงเรียน รวมทั้งมีวิธีการ กิจกรรมและ เครื่องมือต่างๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันจะส่งผลให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

⁵ ฎกระทรวง กำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 123, ตอนที่ 1 ก (6 มกราคม 2549): 17.

ประสบความสำเร็จ⁶ ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางข้างต้น เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดความสำเร็จอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ส่งผลดีแก่ทุกคนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หรือสังคม⁷

ปัญหาของการวิจัย

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในด้านของการพัฒนาผู้เรียน อีกทั้งเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ มีหลักฐาน สามารถประเมินผลการดำเนินงานได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย เพราะด้วยสภาพแวดล้อมค่อนข้างมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งเป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงเป็นสถานศึกษาประจำจังหวัดนครปฐม อีกทั้งยังมีที่ตั้งอยู่ใจกลางจังหวัด มีการเดินทางที่สะดวกทำให้เป็นสถานศึกษาเป้าหมายหนึ่งของนักเรียนประถมศึกษา ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา หากแต่ความพร้อมที่มี รวมทั้งปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดความสนใจของผู้ปกครองและนักเรียน จึงทำให้จำนวนของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆ อาจจะยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงแบ่งประเด็นปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามเอกสารโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ประกอบด้วยประเด็นปัญหา 6 ประเด็น คือ 1) พฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนและถูกล่วงละเมิดทางเพศ 2) การเล่นเกมพนัน ทั้งพนันบอลและการชิงโชคผ่าน SMS 3) การชู้กรรโชกทรัพย์ในสถานศึกษา 4) การโดดเรียนของนักเรียน 5) การทำร้ายร่างกาย 6) พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม การตั้งครรภ์การวัยอันควรและการทอดทิ้งทารก⁸ จากเอกสารรายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วยประเด็นปัญหา 2 ประเด็น ดังนี้

1) การได้มาซึ่งข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ในส่วนของข้อมูลนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนและผู้ปกครองไม่ให้ข้อมูลตามสภาพเป็นจริง ทำให้ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลคลาดเคลื่อน

⁶ หน่วยงานศึกษานิเทศก์, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างกรมสามัญศึกษา, 2555, 21-26.

⁷ แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 2554), 1-2.

⁸ นางธนิมา เจริญสุข, การพัฒนาความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักสูตรผู้บริหาร, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด , 2551), 33.

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2) ความร่วมมือของผู้ปกครองในการเยี่ยมบ้านนักเรียน ซึ่งไม่พบผู้ปกครองในขณะที่ครูไปเยี่ยมบ้าน เมื่อไม่มีการสื่อสารระหว่างครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง ทำให้ไม่ทราบพฤติกรรมของนักเรียนขณะอยู่ที่โรงเรียน ตลอดจนสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริงในนักเรียนละผู้ปกครอง⁹

จากเอกสารรายงานการประชุมผู้ปกครองนักเรียน ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วยประเด็นปัญหา 3 ประเด็น

3) ผู้ปกครองไม่เข้าร่วมประชุม คิดเป็นร้อยละ 6.58 ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ทำให้ไม่ทราบข้อมูลจากโรงเรียน รวมทั้งผลการเรียน ความประพฤติระหว่างอยู่ที่โรงเรียน และความประพฤติระหว่างที่นักเรียนอยู่บ้าน หากเกิดปัญหาขึ้นกับนักเรียน อาจทำให้แก้ไขปัญหาได้ล่าช้า หรือนักเรียนบางคนอาจต้องการส่งเสริมในด้านความสามารถต่างๆ ก็อาจส่งเสริมได้ไม่ดีเท่าที่ควร

4) การนำเสนอปัญหาการใช้สารเสพติดในกลุ่มของวัยรุ่นจากผู้ปกครอง ซึ่งมีความกังวลอยากให้ครูสอดส่องดูแลอย่างใกล้ชิด

5) พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน เช่น ความสนใจในการเรียนลดลง การติดเกมส์ สื่อสังคมออนไลน์ การขับขีรถจักรยานยนต์ การเที่ยวกลางคืน การคบเพื่อนต่างเพศ ชู้สาว และการโดดเรียน¹⁰

จากเอกสารสรุปผลการประชุมผู้ปกครองนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 พบว่าผู้ปกครองนักเรียนไม่มาเข้าร่วมประชุมจำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 50.92 และมีการรายงานความต้องการของผู้ปกครองที่มาเข้าร่วมประชุม ดังนี้

- 1) ต้องการทราบผลการเรียน และประสิทธิภาพทางการเรียนของนักเรียน
- 2) ต้องการทราบพฤติกรรมของนักเรียนรายบุคคลขณะอยู่ที่โรงเรียน
- 3) ต้องการให้ครูส่งเสริมทางด้านการศึกษา กิจกรรม เช่น ค่ายอาสา รวมถึงการท่องเที่ยวเพื่อเกิดประสบการณ์ที่ดีในช่วงปิดภาคเรียน¹¹

⁹โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย, “รายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน, ปีการศึกษา 2559,” 4 พฤศจิกายน 2559.

¹⁰โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย, “รายงานการประชุมผู้ปกครองนักเรียน, ปีการศึกษา 2559,” 18 มีนาคม 2559.

¹¹โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย, “สรุปผลการประชุมผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5, ปีการศึกษา 2560,” 16 กุมภาพันธ์ 2560.

จากเอกสารรายงานการประชุมผู้ปกครองครั้งที่ 4 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559 พบว่ามีผู้ปกครองไม่เข้าร่วมประชุมจำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 และผู้ปกครองเกิดความกังวลในเรื่องของการสารเสพติด การคบเพื่อน และผลการเรียนของนักเรียน¹²

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ยังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งปัญหาของการได้มาซึ่งข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ในส่วนของข้อมูลนักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียนและผู้ปกครองไม่ให้ข้อมูลตามสภาพเป็นจริง ความร่วมมือของผู้ปกครองในการเยี่ยมบ้านนักเรียน ซึ่งไม่พบผู้ปกครองในขณะที่ครูไปเยี่ยมบ้าน ผู้ปกครองไม่เข้าร่วมประชุม คิดเป็นร้อยละ 6.58 และการไม่เข้าร่วมประชุมผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 50.92 จึงทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ปัญหาการใช้สารเสพติดในกลุ่มของวัยรุ่น พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน เช่น ความสนใจในการเรียนลดลง การติดเกมส์ สื่อสังคมออนไลน์ การขับซิ่งรถจักรยานยนต์ การเที่ยวกลางคืน การคบเพื่อนต่างเพศ ชู้สาว และการโดดเรียน ล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ทั้งสิ้น จากการศึกษาสภาพปัญหา ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาและทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมเพื่อทราบระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมา ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์สำหรับการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

¹²โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย, “รายงานการประชุมผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, ปีการศึกษา 2559,” 18 มีนาคม 2559.

ข้อคำถามของงานวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามสำหรับการวิจัยไว้ดังนี้

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบข้อคำถามของการวิจัย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย เป็นพหุแนวทาง

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอขอบข่ายทางทฤษฎีของการวิจัยครั้งนี้ ตามแนวความคิดของ ลูนีเบิร์กและออสเตน (Lunenburg และ Ornstein) ที่ได้เสนอแนวคิดว่า องค์กรเป็นระบบๆ หนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยระบบย่อยๆ ภายในองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องการดำเนินการต่างๆ มีองค์ประกอบสำคัญ คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Transformation Process) และผลผลิต (Output) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้ จะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน จะขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ได้ และจะทำงานร่วมกันเป็นวัฏจักร เมื่อส่วนหนึ่งมีปัญหาอีกส่วนอื่นก็จะชะงักไปด้วย ในขณะเดียวกัน ธรรมชาติของระบบจะต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ระบบดำเนินอยู่ได้ นอกจากนี้ระบบยังมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (Environment) โดยระบบจะได้รับปัจจัยนำเข้าจากสภาพแวดล้อมและระบบจะสร้างผลผลิตให้กับสภาพแวดล้อม¹³

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีหน่วยงานหลายหน่วยงานได้เสนอกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้ คู่มือครู ระบบดูแล

¹³Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 6th ed.(CA: Wadworth Publishing, 2012), 20-22.

ช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 – ช่วงชั้นที่ 4 โครงการพัฒนาเครือข่ายพิทักษ์เด็กจากความรุนแรง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการ เครื่องมือการทำงานที่ดี โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรในการดำเนินการ โดยอาศัยการประสานงาน จากครูและบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน กระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 5 ประการสำคัญ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยความแตกต่างของ นักเรียนแต่ละคน ถูกหล่อหลอมเลี้ยงดูมาในหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลของ นักเรียนเพื่อนำมาวิเคราะห์คัดกรองนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อการส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหา ได้อย่างถูกต้อง 2) การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณานักเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มปกติ 2. กลุ่มเสี่ยง และ 3. กลุ่มมีปัญหา 3) การส่งเสริมนักเรียน เป็นการสนับสนุนให้ นักเรียนที่อยู่ในความดูแลของครูไม่ว่าจะเป็นกลุ่มใด ให้เกิดประสิทธิภาพกับตัวของนักเรียนอย่างมี คุณภาพตามที่โรงเรียนกำหนด 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา ครูที่ปรึกษาควรดูแลเอาใจใส่นักเรียน ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหา มีความจำเป็นมากที่ จะต้องดูแลช่วยเหลือ ไม่ปล่อยให้เด็กกลายเป็นปัญหาของสังคมต่อไป 5) การส่งต่อนักเรียน ในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาตามกระบวนการในข้อที่ 4 อาจจะมีบางกรณีที่มี ปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีก็ควรดำเนินการส่งต่อ ยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง¹⁴ มีความ สอดคล้องกับ แนวคิดคู่มือครูที่ปรึกษากลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 5 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีครูที่ ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่ เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมโรงเรียน มีกระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอนด้วยกัน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยความหลากหลายของนักเรียนแต่ละคน มีพื้นฐานและความเป็นมาต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและลบ ดังนั้นการ รับรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น

¹⁴ สถาบันราชานุกูล, คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 – ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6), (กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551), 17.

สามารถนำเอาข้อมูลที่ได้ไปสู่กระบวนการคัดกรองนักเรียน และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ได้รับ จากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามหลักวิชาการมิใช่ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะใน การแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาด ในการช่วยเหลือนักเรียน 2) การคัดกรอง นักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งใน การหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยตรงกับสภาพปัญหา และความต้องการ จำเป็น ด้วยความถูกต้องและแม่นยำ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอาจจัดกลุ่มนักเรียนตามผลการคัด กรองนักเรียนที่โรงเรียนกำหนด เช่น แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ 2.1) กลุ่มปกติ คือนักเรียนที่ได้รับการ วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมคุ้มกัน และ ส่งเสริมพัฒนา 2.2) กลุ่มเสี่ยง คือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์เสี่ยง ซึ่งต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหามาตรมณี 2.3) กลุ่มมีปัญหา คือนักเรียนที่ ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในกลุ่มมีปัญหา ซึ่งโรงเรียนจะต้องช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหามาตรมณี 2.4) กลุ่มพิเศษ คือนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน อย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบ กับผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมให้นักเรียนได้ พัฒนาศักยภาพความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ในการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียน กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการ ช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ไขปัญหามาตรมณี โดยไม่ปล่อยปะละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของ สังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมี คุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโต เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป การป้องกัน และการแก้ไขปัญหานักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ มีอย่างน้อย 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามาตรมณี 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะ เป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนา เต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ และกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา

กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป การส่งเสริมพัฒนานักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 5) การส่งต่อ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษา อาจมีกรณีที่บางปัญหา มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหานักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เกยตื้นเป็นบอบช้ำหน้าตาของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพัง ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โต จนยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือการคัดกรองนักเรียนก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี การส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง และการส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่า เป็นกรณีปัญหาที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียนจะดูแลช่วยเหลือได้¹⁵ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 – ช่วงชั้นที่ 2 โครงการพัฒนาเครือข่ายพิทักษ์เด็กจากความรุนแรง กรมสุขภาพจิต ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการ เครื่องมือการทำงานที่ดี โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรในการดำเนินการ โดยอาศัยการประสานงานจากครูและบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน กระบวนการดำเนินงานประกอบด้วย 5 ประการสำคัญดังนี้ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อมูลจำเป็น ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษาเข้าใจนักเรียนมากขึ้น 2. การคัดกรองนักเรียน เพื่อจัดกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา 3. การส่งเสริมนักเรียน โดยมี 3 กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมอื่นๆ 4. การป้องกันช่วยเหลือ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันช่วยเหลือนักเรียน

¹⁵ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสันค้ำและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2547), 35-51.

และกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือเฉพาะหน้า และระยะยาว และ 5. การส่งต่อ คือ การส่งต่อนักเรียนที่
 ยากต่อการแก้ไขให้กับบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญต่อไป¹⁶ สอดคล้องกับแนวคิดของการบริหารจัดการ
 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและวิกฤตสังคม สำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาดำเนินการ และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
 คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครูทุกคน โดยมีกระบวนการ 5 กระบวนการ
 ด้วยกัน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยความหลากหลายของนักเรียนแต่ละคน มีพื้นฐาน
 และความเป็นมาต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและลบ ดังนั้นการรับรู้ข้อมูลที่
 จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้เรามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำเอา
 ข้อมูลที่ได้ไปสู่กระบวนการคัดกรองนักเรียน และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม การป้องกัน
 และแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ได้รับจากเครื่องมือและ
 วิธีการที่หลากหลาย ตามหลักวิชาการ มิใช่ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหา
 นักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาด ในการช่วยเหลือนักเรียน 2) การคัดกรองนักเรียน เป็นการ
 พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการหาวิธีการที่
 เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในตรงกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็น ด้วยความ
 ถูกต้องและแม่นยำ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอาจจัดกลุ่มนักเรียนตามผลการคัดกรองนักเรียนที่
 โรงเรียนกำหนด เช่น แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ 2.1) กลุ่มปกติ คือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูล
 ต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมคุ้มกัน และส่งเสริมพัฒนา
 2.2) กลุ่มเสี่ยง คือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์เสี่ยง
 ซึ่งต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหาตามกรณี 2.3) กลุ่มมีปัญหา คือนักเรียนที่ได้รับการ
 วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในกลุ่มมีปัญหา ซึ่งโรงเรียนจะต้องช่วยเหลือและ
 แก้ไขปัญหาโดยเร่งด่วน 2.4) กลุ่มพิเศษ คือนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ
 แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน อย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับ
 ผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมให้นักเรียนได้

¹⁶ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5, คู่มือครูที่
 ปรึกษา, 2551, 16.

พัฒนาศักยภาพความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปะละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโต เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมีอย่างน้อย 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะ เป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ และกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป การส่งเสริมพัฒนานักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 5) การส่งต่อ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษา อาจมีกรณีที่บางปัญหา มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ เป็นบทรบหน้าหน้าของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพัง ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โต จนยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือการคัดกรองนักเรียนก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี การส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง และการส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือ

ฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่า เป็นกรณีปัญหาที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียนจะดูแลช่วยเหลือได้¹⁷ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 – ช่วงชั้นที่ 2 โครงการพัฒนาเครือข่ายพิทักษ์เด็กจากความรุนแรง กรมสุขภาพจิต ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการ เครื่องมือการทำงานที่ดี โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรในการดำเนินการ โดยอาศัยการประสานงานจากครูและบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน กระบวนการดำเนินงานประกอบด้วย 5 ประการสำคัญดังนี้ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษาเข้าใจนักเรียนมากขึ้น 2. การคัดกรองนักเรียน เพื่อจัดกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา 3. การส่งเสริมนักเรียน โดยจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันช่วยเหลือนักเรียน และกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือเฉพาะหน้า และระยะยาว และ 5) การส่งต่อ คือ การส่งต่อนักเรียนที่ยากต่อการแก้ไขให้กับบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญต่อไป¹⁸ มีความสอดคล้องกับแนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหา โดยมีเครื่องมือสำหรับที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการพัฒนา นักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัย จากยาเสพติด มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ¹⁹ มีความสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง

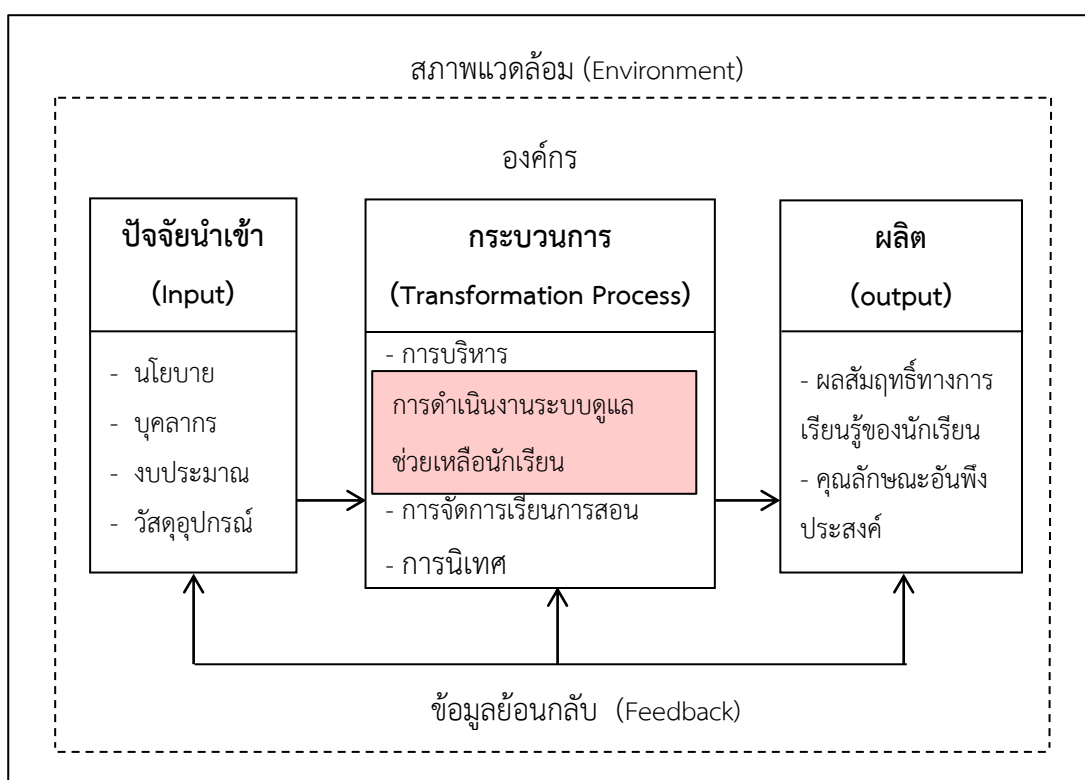
¹⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขวิกฤตสังคม เส้นทางสู่ครูมืออาชีพ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2550), 1-10.

¹⁸ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและวิกฤตสังคม, 2551, 5-10.

¹⁹ หน่วยศึกษานิเทศก์, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, 14.

ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการ และเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีกระบวนการสำคัญ 5 ประการ²⁰

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดจากคู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 6th ed. (CA: Wadworth Publishing, 2012), 20-22.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) กระทรวงศึกษาธิการ, 8-26.

²⁰ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, **แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา**, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสื่อนักและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2547), 13-18.

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ตามแนวคิดของคู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 - 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และ 5) การส่งต่อ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2) การคัดกรองนักเรียน
3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา
4) การส่งเสริมและพัฒนา
5) การส่งต่อ

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) กระทรวงศึกษาธิการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยนี้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติของสถานศึกษา ในการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีหลักฐาน มีการดำเนินงานแต่ละกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอน โดยอาศัย ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน รวมทั้งการประสานความร่วมมือของบุคลากร ทุกคน ทุกฝ่าย และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพมาตรฐานตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วยกระบวนการ ดังนี้ 1) การรู้จัก

นักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไข
ปัญหา และ 5) การส่งต่อ

โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษประจำจังหวัด
นครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอน
ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ก่อตั้งเมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2452 ตั้งอยู่ที่ 117/2 ถนนเทศบาล
ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73000

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยค้นคว้าข้อมูลและสถิติ จากตำรา เอกสารทางวิชาการ วารสาร เว็บไซต์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยขอแนะนำวรรณกรรมจากนักวิชาการ หน่วยงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ความหมายของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตามแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ “ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ” หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีคุณภาพมาตรฐาน และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ ประกอบด้วยกระบวนการและขั้นดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยความหลายหลายของนักเรียนแต่ละคน มีพื้นฐานและความเป็นมาต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและลบ ดังนั้นการรับรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำเอาข้อมูลที่ได้ไปสู่กระบวนการคัดกรองนักเรียน และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ได้รับจากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามหลักวิชาการ มิใช่ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาที่นักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการช่วยเหลือนักเรียน 2) การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในตรงกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็น ด้วยความถูกต้องและแม่นยำ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอาจจัดกลุ่มนักเรียนตามผลการคัดกรองนักเรียนที่โรงเรียนกำหนด เช่น แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ 2.1) กลุ่มปกติ คือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมคุ้มกัน และส่งเสริมพัฒนา 2.2) กลุ่มเสี่ยง คือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์เสี่ยง ซึ่งต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหาตามกรณี 2.3) กลุ่มมีปัญหา คือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในกลุ่มมีปัญหา ซึ่งโรงเรียนจะต้องช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาโดยเร่งด่วน

2.4) กลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะแสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน อย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกัน ภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปะละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโต เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมีอย่างน้อย 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) การส่งเสริมพัฒนา นักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นักเรียนกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษ กลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป การส่งเสริมพัฒนา นักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 5) การส่งต่อ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษา อาจมีกรณีที่บางปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ เป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพัง ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โต จนยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการได้ ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือการคัดกรองนักเรียนก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะ ปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี การส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง และการส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครอง เป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่า เป็นกรณีปัญหาที่มีความยากเกิน

กว่าศักยภาพของโรงเรียนจะดูแลช่วยเหลือได้²¹ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 – ช่วงชั้นที่ 2 โครงการพัฒนาเครือข่ายพิทักษ์เด็กจากความรุนแรง กรมสุขภาพจิต ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการ เครื่องมือการทำงานที่ดี โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรในการดำเนินการ โดยอาศัยการประสานงานจากครูและบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน กระบวนการดำเนินงานประกอบด้วย 5 ประการสำคัญดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อมูลจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษาเข้าใจนักเรียนมากขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้านใหญ่ คือ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรมและด้านครอบครัว ด้านสังคม และด้านอื่นๆ 2) การคัดกรองนักเรียน เพื่อจัดกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา 3) การส่งเสริมนักเรียน โดยมี 3 กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมอื่นๆ 4) การป้องกันช่วยเหลือ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันช่วยเหลือนักเรียน และกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือเฉพาะหน้า และระยะยาว และ 5) การส่งต่อ คือ การส่งต่อนักเรียนที่ยากต่อการแก้ไขให้กับบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญต่อไป²² มีสอดคล้องกับแนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหา โดยมีเครื่องมือสำหรับที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากยาเสพติด มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ²³

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความหมายว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือการส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้นักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณลักษณะ

²¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สภาพความสำเร็จและแนวทางเสริมสร้างความเข้มแข็ง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551), 21-24.

²² กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 – ช่วงชั้นที่ 2 (กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาเครือข่ายพิทักษ์เด็กจากความรุนแรง, 2551), 21-27.

²³ หน่วยศึกษานิเทศก์, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, 25-28.

ที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง²⁴

สำนักวิชาการและมาตรฐาน ให้ความหมายว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยที่ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน²⁵

เกษม วัฒนชัย กล่าวว่า การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสหัสวรรษใหม่ว่า ในภาพรวมควรจะมีทิศทางในการดำเนินงานลักษณะที่มุ่งเน้นให้เด็กเป็นศูนย์กลางของระบบ ให้เด็กรู้จักตนเอง มีการควบคุมตนเอง ให้รู้จักพึ่งพาตนเองได้และสามารถที่จะทำงานด้านต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ต้องฝึกฝนเด็กให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ด้านการวางแผนการเรียนรู้และดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ส่วนบุคคลที่ต้องให้การช่วยเหลือและพัฒนาหรือให้คำปรึกษา คือ ครูทุกคนหรือการจัดกลุ่มเพื่อนช่วยเหลือซึ่งกันและกันหาเป็นปัญหาที่มีความพิเศษ จะต้องปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนั้นๆ เช่น จิตแพทย์ หรือนักจิตวิทยา เป็นต้น²⁶

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน²⁷

²⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2546), 5.

²⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547) 12-17.

²⁶ เกษม วัฒนชัย, “การแนะนำให้สหัสวรรษใหม่” วารสารวิชาการ 3,6 (มิถุนายน 2542): 7.

²⁷ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์, 2545), 12.

เกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นนวัตกรรมที่จะช่วยให้ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ใช้กลไกในการพิทักษ์ ปกป้องคุ้มครอง และดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ให้อยู่รอดปลอดภัยจากปัญหาต่างๆ²⁸

หน่วยศึกษานิเทศก์ กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจัดเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานอย่างชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครู ที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอกทั้งการสนับสนุนช่วยเหลือจากโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนรวมถึงการส่งเสริมการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติดทุกชนิด²⁹

จากความหมายต่างๆ สรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหมายถึง กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษา ในการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีหลักฐาน มีการดำเนินงานแต่ละกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอน โดยอาศัยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน รวมทั้งการประสานความร่วมมือของบุคลากรทุกคน ทุกฝ่าย และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพมาตรฐานตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วยกระบวนการ ดังนี้

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การส่งเสริมนักเรียน
- 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 5) การส่งต่อ

ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาเนื่องจากสภาพสังคมที่

²⁸ คุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, ครูเป็นอาชีพที่ต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล, 12 กันยายน 2559, <http://www.moe.go.th/moe/th/news/>

²⁹ หน่วยศึกษานิเทศก์, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสามัญศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545), 1.

เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็ปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่าปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวที่ไม่เหมาะสม ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เติบโตตามความมุ่งหวัง จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของเยาวชนให้เติบโต เป็นบุคคลที่คุณค่าของสังคมต่อไป การพัฒนาครูให้เป็นบุคคล ที่มีความรู้ความสามารถคุณลักษณะที่มีคุณภาพ และมาตรฐานวิชาชีพ ตามการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา กรมสามัญศึกษาด้านปัจจัย คือ ครู ที่ระบุในมาตราที่ 2 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของครู ในการพัฒนานักเรียน คือ การมีความรัก เอื้ออาทรเอาใจใส่ ดูแลนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีมนุษยสัมพันธ์ และสุขภาพจิตที่ดี พร้อมทั้งจะแนะนำและร่วมกันแก้ปัญหาของนักเรียน แสดงให้เห็นว่าครูต้องพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพ นอกจากจะทำหน้าที่ครูผู้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนแล้วยังต้องทำหน้าที่อื่นๆ ที่เป็นการสนับสนุนหรือพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ทั้งดี เก่ง มีสุข ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานด้านผลผลิต คือนักเรียน ในการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่ช่วยเหลือให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานดังกล่าวได้ โดยผ่านกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ ซึ่งมีความสอดคล้องกับมาตรฐาน ด้านกระบวนการของการประกันคุณภาพด้านการศึกษา กรมสามัญศึกษา มาตรฐานที่ 1 ที่ให้โรงเรียนมีการบริหารและการจัดการอย่างเป็นระบบ มาตรฐานที่ 4 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มาตรฐานที่ 7 ส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนในการจัดและพัฒนาศึกษา ดังนั้น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นระบบที่สามารถดำเนินการเพื่อรับการประกันคุณภาพได้ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านปัจจัย ด้านผลผลิตและด้านกระบวนการ กรมสามัญศึกษาตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงจัดทำระบบการช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้มีกระบวนการทำงานเป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการกิจกรรม และเครื่องมือต่างๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนประสบความสำเร็จโดยมีแนวคิดหลักในการดำเนินงาน ดังนี้ 1. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่ต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น การยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาเพื่อดูแลช่วยเหลือ ทั้งด้านการ

ป้องกัน แก้ปัญหา หรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น 2. ความสำเร็จของงานต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรโรงเรียนในทุกระดับ ผู้ปกครอง หรือชุมชน³⁰ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ นักเรียนทุกคน ให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้ 1) เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีกระบวนการ วิธีการและเครื่องมือที่มี คุณภาพและมีมาตรฐานสามารถตรวจสอบได้ 2) เพื่อส่งเสริมให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา บุคลากรใน โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 3) เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพเป็นคนที่ สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีวัตถุประสงค์ ที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ แต่ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากครูและผู้เกี่ยวข้อง มีการ ทำงานเป็นทีม ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติและชื่นชมผลงาน เพื่อสร้างสรรค์ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นรูปธรรม และจะก่อประโยชน์ต่อนักเรียนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 3.1) นักเรียน ได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสภาพแวดล้อมทางสังคม อย่างทั่วถึง ได้รับการส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัว และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีทักษะชีวิตและ มีสัมพันธภาพที่ดี กับเพื่อน ครูและผู้ปกครอง 3.2) ครู ตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา มีความรักและ ศรัทธาในวิชาชีพครู 3.3) ผู้บริหารโรงเรียนรู้ศักยภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการ เรียนรู้ ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน เพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน หลักสูตรและคุณภาพการจัดการศึกษา มีรูปแบบกระบวนการพัฒนาและการพัฒนาเชิงระบบภายใต้ การมีส่วนร่วม 3.4) ผู้ปกครอง ชุมชน ตระหนักในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน เข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่ง สอนบุตรหลาน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลาน มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรหลาน เป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง 3.5) โรงเรียน มีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ได้รับการยอมรับ การสนับสนุนและ ความร่วมมือจากบุคลากร จากชุมชนและจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง มีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ และเอื้ออาทร 3.6) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศติดตามผล/ประเมินผล และการวิจัยที่เกี่ยวกับระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบข้อมูลสารสนเทศ ทั้งข้อมูลระดับบุคคลและระดับโรงเรียน

³⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, 29-32.

เพื่อใช้พัฒนางานต่อไป 3.7) ประเทศชาติ มีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับ ลดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน และลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่างๆ ประชาชนมีคุณภาพและเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ³¹

ขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1) วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.1) เพื่อให้การดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบมีประสิทธิภาพ

2.1) เพื่อให้โรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรและหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง มีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้

2) กลยุทธ์ความสำเร็จในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้รับการส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยกลยุทธ์สู่ความสำเร็จ ดังนี้

1. การบริหารเชิงระบบ การบริหารเชิงระบบในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้ 2.1) การวางแผน (Plan) เป็นการวางระบบซึ่งเป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุดจะต้องกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานเป็นกระบวนการแต่ละขั้นตอนมีวิธีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน และมีการบันทึกข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ข้อมูลจากการบันทึกนี้จะนำไปสู่การตรวจสอบประเมินตนเองและให้ผู้อื่นตรวจสอบได้ และเป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดของระบบย่อยอันจะส่งผลถึงคุณภาพรวมของโรงเรียนทั้งระบบ 2.2) การดำเนินงาน (Do) เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกคน โดยใช้กระบวนการ วิธีการต่างๆ และการบันทึกผล บุคคลภายในองค์กรที่รับผิดชอบในระบบย่อยต่างๆ จะปฏิบัติ และบันทึกผลอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน 2.3) การตรวจสอบ/ประเมินผล (Check) เป็นการประเมินตนเองร่วมกันประเมิน หรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินภายในระหว่างบุคคลหรือระหว่างทีมย่อยในโรงเรียน 2.4) การปรับปรุงพัฒนา (Act) เป็นการนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนางานซึ่งอาจจะ แก้ไขพัฒนาในส่วนที่เป็นกระบวนการ วิธีการ ปัจจัยหรือการบันทึกให้ดีขึ้น จนระบบคุณภาพหรือวงจรคุณภาพเป็นวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรอย่างยั่งยืน 2. การทำงานเป็นทีม เพื่อให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนบรรลุผลสำเร็จและเป็นไปอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องใช้ยุทธวิธีการทำงานร่วมกันเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา

³¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2552), 4.

และนอกสถานศึกษาตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลักดันและบูรณาการการทำงานเข้าสู่ระบบและพัฒนาบุคลากร สนับสนุนปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินงาน ติดตาม ประเมินผล พร้อมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด และร่วมทำไปพร้อมๆ กัน ตลอดจนแสวงหาแนวทางในการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองและชุมชน ในการทำงานเป็นทีมเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพนั้นประกอบด้วย 3 ทีม ดังนี้

- 1) ทีมนำ ได้แก่คณะผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งจะเป็นผู้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน จัดทำแผนกลยุทธ์ ควบคุม กำกับ ติดตามและสนับสนุน เสริมสร้างพลังร่วม (Empowerment) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ทีมสนับสนุน เป็นทีมหลักในการสนับสนุนประสานงานด้านวิชาการและอื่นๆ ให้เกิดการสร้างระบบคุณภาพขึ้น ทีมสนับสนุนจะเป็นใครขึ้นอยู่กับการพัฒนาว่าจะมีจุดเน้นที่ระบบใด เช่น ทีมสนับสนุนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหัวหน้าทีม คือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย
- 3) ทีมทำ เป็นทีมที่สมาชิกรับผิดชอบการทำงานโดยตรง เช่น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ทีมระดับชั้น ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาจะเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนากิจกรรมต่างๆ ให้มีคุณภาพ

- 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะทำให้ได้รับทราบจุดแข็งจุดอ่อนในการดำเนินงานของตน เพื่อให้เกิดแนวทางที่จะพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำได้ทั้งภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยมีบรรยากาศการทำงานที่เป็นกันเองไม่ใช้การสั่งการหรือบังคับบัญชาทำให้ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละส่วนเกิดความรู้สึกที่ดี ไม่ต้องกังวลเรื่องการประเมินผลตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชา
- 4) การนิเทศติดตามและประเมินผล การนิเทศติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนางานซึ่งจะช่วยส่งเสริม สนับสนุนและให้ข้อมูลย้อนกลับที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานการนิเทศติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ ควรดำเนินการให้เป็นระบบ โดยมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

 - 1) ขั้นการวางแผน
 - 2) แต่งตั้งคณะกรรมการ
 - 3) กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด ความสำเร็จ เครื่องมือ และวิธีการในการนิเทศติดตามและประเมินผล
 - 4) กำหนดแผนงาน/ปฏิทิน การดำเนินงาน
 - 5) ขั้นการดำเนินงาน ดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริงของสถานการณ์
 - 6) การตรวจสอบ ตรวจสอบติดตามการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 7) ประเมินผลการดำเนินงาน วิเคราะห์ผลการตรวจสอบและการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 8) ขั้นการปรับปรุงและพัฒนางาน นำผลการประเมินมาปรับปรุงและดำเนินการตามแผนใหม่อย่างต่อเนื่อง การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลจะบรรลุเป้าหมายต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

 - 1) การมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 - 2) การวางแผนตามระบบมาตรฐาน
 - 3) มีการนิเทศ ติดตามผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
 - 4) จัดทำระบบสารสนเทศ
 - 5) สรุปรายงานและเผยแพร่ การนิเทศ ติดตามและประเมินผลจึงเป็นกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลงาน ใน

ระหว่างการทำงานด้วยการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนซึ่งกันและกัน โดยมีกระบวนการวางแผนที่เป็นระบบ กำหนดขั้นตอน วิธีการ เครื่องมือที่มีมาตรฐาน เป็นการประเมินระบบและผลลัพธ์ของระบบทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมคิด ร่วมทำร่วมแก้ไขปัญหา ระหว่างผู้ประเมินและผู้รับการประเมินอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นไปตามสภาพจริงในการนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด³²

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทุกคน ให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบายและหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นเครือข่ายการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกิดการพัฒนาองค์ความรู้สู่การ ปฏิบัติด้านดูแลช่วยเหลือนักเรียน สนับสนุน ช่วยเหลือให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา สามารถดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีระบบติดตามประเมินผลและรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำนโยบายด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่การปฏิบัติส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา เกิดการพัฒนาองค์ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สนับสนุน ช่วยเหลือให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือกันดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ติดตาม ประเมินผลและรายงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานและบุคคลภายนอก เช่น ผู้ปกครองเครือข่ายผู้ปกครอง องค์กรต่างๆ ดูแล กำกับ นิเทศ

³² กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพฯ: ยูเรนัสอิมเมจกรุ๊ป, 2544), 75-81.

ติดตาม ประเมินผล สนับสนุนและให้ขวัญกำลังใจในการดำเนินงาน ครู จะต้องรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล คัดกรอง จำแนกกลุ่มนักเรียน จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนา เป็นรายบุคคล จัดกิจกรรมป้องกัน แก้ไขและช่วยเหลือ ส่งต่อนักเรียน และรายงานผล นักเรียน มีบทบาทหน้าที่ของ นักเรียนและสนับสนุน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้การสนับสนุนด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สนับสนุน ให้ความร่วมมือ วางแผนร่วมกับสถานศึกษา ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนเป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนิน ชีวิตที่ดีแก่นักเรียน

บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองและชุมชน อบรมดูแลและเป็นแบบอย่างที่ดีในการ ดำรงชีวิต ครอบครัว มีความรัก ความเข้าใจ สนับสนุน ให้ความร่วมมือ วางแผนร่วมกับสถานศึกษา ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน เป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนิน ชีวิตที่ดีแก่นักเรียนและให้ความอบอุ่น

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วยบุคคล องค์กรต่างๆ ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอิสระต่างๆ ซึ่งล้วนแต่มีความสำคัญต่อการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กวัยต่างๆ สอดส่องดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ทั้งด้านความปลอดภัยและการแก้ไขปัญหาพฤติกรรม ร่วมมือกับสถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริม นักเรียนให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เป็นแหล่งการเรียนรู้และฝึกงาน และเพิ่มพูนประสบการณ์แก่นักเรียนตามความรู้ ความสามารถ ความสนใจและความถนัด ติดตามผลสะท้อนปัญหาและแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่เป็นประโยชน์และน่าสนใจ ให้การสนับสนุนและเป็นเครือข่ายในการพัฒนา และขยายผลการดำเนินงาน ตลอดจนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และบรรลุผล จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ของทุกส่วนในสังคม และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีคุณภาพ การประสานงาน และการสร้างความร่วมมือร่วมใจในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา สถานศึกษาควรประสานความร่วมมือทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน เช่น กรมสุขภาพจิต ศูนย์อนามัยเขต สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/อำเภอ โรงพยาบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สื่อมวลชน สำนักงาน

ตำรวจแห่งชาติ องค์กรเอกชน องค์กรอิสระ ซึ่งมีความสามารถ ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือได้เป็นอย่างดี³³

กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการปฏิบัติงานมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยความหลากหลายของนักเรียนแต่ละคน มีพื้นฐานและความเป็นมาต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและลบ ดังนั้นการรับรู้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้รู้มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำเอาข้อมูลที่ได้ไปสู่กระบวนการคัดกรองนักเรียน และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ได้รับจากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามหลักวิชาการ มิใช่ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาของนักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดในการช่วยเหลือนักเรียน

2) การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น ด้วยความถูกต้องและแม่นยำ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อาจจัดกลุ่มนักเรียนตามผลการคัดกรองนักเรียนที่โรงเรียนกำหนด เช่น แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มปกติ คือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมคุ้มกัน และส่งเสริมพัฒนา 2) กลุ่มเสี่ยง คือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์เสี่ยง ซึ่งต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหาตามกรณี 3) กลุ่มมีปัญหา คือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในกลุ่มมีปัญหา ซึ่งโรงเรียนจะต้องช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาโดยเร่งด่วน 4) กลุ่มพิเศษ คือนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะแสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน อย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด

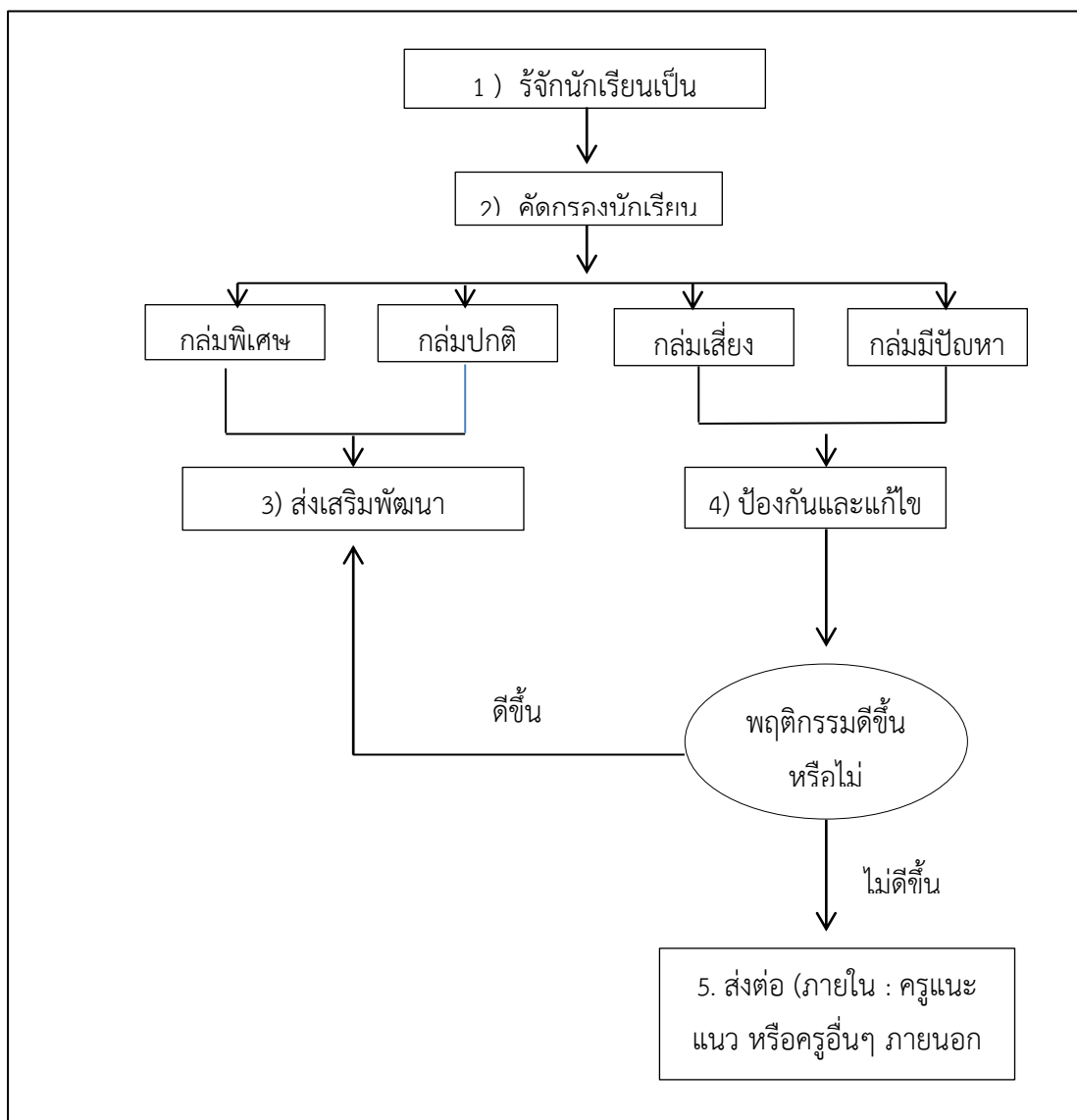
3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยไม่

³³ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสินค้าและพัสดุภัณฑ์ 2547), 28-36.

ปล่อยปะละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไข ปัญหาของนักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโต เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป การป้องกันและการแก้ไขปัญหานี้ให้กับนักเรียนนั้นมีหลาย เทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมีอย่างน้อย 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษา เบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานี้

4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ใน กลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มี ปัญหากลับมาเป็นักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป การส่งเสริมพัฒนานักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลัก สำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ 1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม 2) การเยี่ยมบ้าน 3) การจัดประชุม ผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) 4) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5) การส่งต่อ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษา อาจมีกรณี ที่บาง ปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่ง ต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและ รวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพัง ความ ยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โต จนยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูที่ ปรึกษาสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็รายบุคคล หรือการคัดกรองนักเรียน ก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี การส่งต่อแบ่งเป็ 2 แบบ คือ 1) การส่ง ต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะ ปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง 2) การส่งต่อภายนอก ครู แนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่าเป็น กรณีปัญหาที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียนจะดูแลช่วยเหลือได้ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 3 กระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6), กระทรวงศึกษาธิการ, 27.

แนวทางการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ ของบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยมีกิจกรรมการดำเนินงานต่างๆ ในรอบปีการศึกษา ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักและร่วมรับผิดชอบดำเนินการกับครูทุกคนในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้อง ดังมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

- 1) เตรียมการและวางแผน มีการประชุมคณะกรรมการและบุคลากรหลักของโรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดบทบาทหน้าที่ วิเคราะห์สภาพความพร้อมพื้นฐานของโรงเรียนและความคิดเห็นของครูที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2) ปฏิบัติ สร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และความสามารถในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร พร้อมทั้งดำเนินงานตามระบบ เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เข้าใจบทบาทหน้าที่ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 3) กำกับ ติดตาม ประเมินรายงาน และประชาสัมพันธ์ จะต้องประเมินการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนา และสรุปรายงาน³⁴

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2452 มีเนื้อที่ 24 ไร่ 1 งาน 24 ตารางวา ประกอบด้วยอาคารเรียน 8 หลัง และอาคารอื่นๆ อีกมากมาย อาทิ อาคารอเนกประสงค์, อาคารหอประชุม วาณิช ไซยวรรณ, อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ เป็นต้น ตั้งอยู่ที่ 117/2 ถนนเทศบาลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73000

ประวัติโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ตั้งอยู่เลขที่ 117/2 ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โทร 034-252613 โทรสาร 034-252611 และเปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เนื้อที่ 24 ไร่ 3 งาน 78 ตารางวา เขตพื้นที่บริการเทศบาลนครปฐม เริ่มเปิดดำเนินการสอนเมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2450 ผู้คนอพยพเข้ามาอยู่อย่างหนาตา พระพุทธเกษตรานุรักษ์ จึงสร้างห้องเรียนไว้หน้าเรือนจำ ให้เด็กๆ ได้มีการศึกษาต่อมาได้รับพระราชทานนามว่าโรงเรียนวิชาช่างะโหด อันหมายถึง ความรู้ ชนง ความโง่เขลา และเมื่อพ.ศ. 2452 มีนักเรียนตั้งแต่ ป. 1 ถึง ม. 4 โดยใช้ชื่อว่าโรงเรียนตัวอย่างมณฑลนครชัยศรี พระปฐมวิทยาลัย พ.ศ. 2464 เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็นโรงเรียนประจำมณฑลนครชัยศรี พระปฐมวิทยาลัย พ.ศ. 2475 ทางราชการสั่งยุบมณฑลนครชัยศรี โรงเรียนจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนชื่อเพื่อให้สอดคล้องกับการยุบมณฑลว่า โรงเรียนประจำจังหวัดนครปฐม พระปฐม

³⁴ สำนักพัฒนาสุขภาพจิต, คู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 - 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) (กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต, 2546) 18.

วิทยาลัย พ.ศ. 2494 กระทรวงศึกษาธิการสั่งการให้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศโรงเรียนจึงต้องเปลี่ยนชื่ออีกครั้งหนึ่งว่า โรงเรียนนครปฐม พระปฐมวิทยาลัย พ.ศ. 2499 โรงเรียนได้เปิดสอนชั้นเตรียมอุดมศึกษาเป็นปีแรก และได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียน อีกครั้งหนึ่งว่า โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย และใช้มาจนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2504 ได้ยุบชั้น ม.1 (ยุบตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503) พ.ศ. 2505 เริ่มมีชั้นเรียนระดับ ม.ศ. 4 ตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2504 พ.ศ. 2506 โรงเรียนเปิดสอนชั้นม.ศ. 4 - ม.ศ. 5 เต็มรูป พ.ศ. 2515 โรงเรียนได้รับอนุญาตให้เปิดโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 5 ชั้น เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2518 และ พ.ศ. 2536 ได้เปิดเป็นโรงเรียนสหศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรับนักเรียนหญิงในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นปีแรก จำนวน 150 คน และต่อมาได้กลายเป็นโรงเรียนสหศึกษาทั้งหมด และปัจจุบันมีนักเรียนชายหญิงรวมทั้งสิ้น 3,890 คน

ปรัชญา

มีวินัย ใฝ่การเรียนรู้ เพียรทำดี มีความสุข

คำขวัญ

เราจะทำดีที่สุด

วิสัยทัศน์

องค์กรแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ตามมาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย

พันธกิจ

1. พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เป็นเลิศทางวิชาการ มีทักษะภาษาสู่มาตรฐานสากล
2. ปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยมอันดีงามบนพื้นฐานความเป็นไทยและความพอเพียง มีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้พร้อมอาชีพ จัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล
4. พัฒนาห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ และการใช้สื่อเทคโนโลยีพัฒนางานทุกระบบ
5. บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกภาคส่วน สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสริมสร้างโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

เป้าประสงค์

1. นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีทักษะภาษาสู่มาตรฐานสากล มีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ
2. นักเรียนมีความสำนึกในความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และมีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการใช้สื่อและแสวงหาความรู้อย่าง มีคุณภาพ
4. โรงเรียนมีห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา
5. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียน
คุณสมบัตินักเรียนโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

อัตลักษณ์

สุภาพบุรุษ กุลสตรี ซื่อสัตย์ สุจริต มีอุปนิสัย ใจคอดี

เอกลักษณ์

ลูกเสือหลวง เสือป่า งามสง่า เลิศล้ำวิชาการ บนฐานพอเพียง

ข้อมูลด้านการจัดการศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนตามระดับชั้นเรียน โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ปีการศึกษา 2561

ชั้น	ชาย	หญิง	รวม
ม.1	355	249	604
ม.2	443	281	724
ม.3	414	308	722
ม.4	245	313	558
ม.5	309	333	642
ม.6	284	356	640
รวมทั้งสิ้น	2,050	1,840	3,890

ข้อมูล 3 ธันวาคม 61³⁵

³⁵โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย, “แบบสรุปจำนวนนักเรียนโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2561” 3 ธันวาคม 2561.

ข้อมูลด้านบุคลากร

ตารางที่ 2 จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ปีการศึกษา 2561

ตำแหน่ง	ชาย	หญิง	รวม
ผู้อำนวยการโรงเรียน	1	-	1
รองผู้อำนวยการ	-	4	4
ข้าราชการครู	57	135	192
รวมทั้งสิ้น	58	139	197

ข้อมูล 3 ธันวาคม 61³⁶

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

หัสพงค์ งานดี ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กรณีศึกษา ผลการศึกษา โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพเลือกพิจารณามูลสารเข้ามาทำงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องมีประสบการณ์ และรับราชการมาเป็นเวลานาน มีการประชุมบุคลากรเป็นระยะโดยให้หัวหน้า ระดับเป็นผู้ติดตามการดำเนินงาน มีการเชิญศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จมาให้ความรู้ และให้ข้อคิดในวันปฐมนิเทศนักเรียน โรงเรียนธีรภานต์บ้านโอง มีการประกาศเกียรติคุณความดีของนักเรียนตามบอร์ดประชาสัมพันธ์ มีการจัดแบบโรงพักจำลองขึ้นภายในโรงเรียน โรงเรียนไหลหินวิทยา มีการประชุมคณะครูและบุคลากรสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีการขึ้นป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผลงานดีเด่นของนักเรียน³⁷

³⁶โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย, “แบบสรุปลำดับข้าราชการครูโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2561” 3 ธันวาคม 2561.

³⁷หัสพงค์ งานดี “การศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กรณีศึกษา วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), บทคัดย่อ.

เขาวลิต จินดารัตน์ ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการศึกษา การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งของบุคลากรในโรงเรียนโดยรวม และรายด้าน ทุกด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำนวน 3 ท่าน พบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จในระดับดีเพราะโรงเรียนได้ดำเนินการเป็นกระบวนการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยขั้นตอนง่ายๆ ไม่ซับซ้อน โดยจัดให้ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษา³⁸

พัชราภรณ์ เดชสุภา ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอคลองหาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัย พบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอคลองหาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวม มีปัญหาในระดับปานกลาง ในรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน ทั้งนี้ปัญหาการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอคลองหาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามระดับช่วงชั้นในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05³⁹

³⁸เขาวลิต จินดารัตน์, “การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2”, งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2553) บทคัดย่อ.

³⁹พัชราภรณ์ เดชสุภา, “ปัญหาการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอคลองหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1” (วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา 2551), บทคัดย่อ.

วรา งามเสียม ได้ศึกษาเรื่อง เปรียบเทียบแนวทางแก้ไขปัญหาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันแก้ไข ปัญหา นักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ทั้งนี้ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ⁴⁰

เสริมฤทธิ์ หวายฤทธิ์ ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรกพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การส่งเสริม และพัฒนา นักเรียน รองลงมาได้แก่การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งต่อนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีสถานภาพต่างกัน มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและราย ด้านไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน⁴¹

ณปภัช รุ่งโรจน์ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุก ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการส่งต่อ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้าน การคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ตามลำดับ⁴²

⁴⁰วรา งามเสียม, “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2” (วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา 2553), บทคัดย่อ.

⁴¹เสริมฤทธิ์ หวายฤทธิ์ “สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2” 2552, บทคัดย่อ.

⁴²ณปภัช รุ่งโรจน์, “การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), 108 – 109.

บรรทม รวมจิตร ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการศึกษา ภาพรวมของสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน⁴³

ผล พรหมทอง ได้ศึกษาเรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ผลการศึกษากิจการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมนักเรียน การเรียนรู้นักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียนตามลำดับ⁴⁴

สุมาลี ทองงาม ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดโคกนอนมีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือในสถานศึกษาของกรุงเทพมหานคร⁴⁵

ประนอม แก้วสวัสดิ์ ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 18 ผลการศึกษพบว่า ผู้บริหารและครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน

⁴³บรรทม รวมจิตร “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2553), 46-48.

⁴⁴ผล พรหมทอง “ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4” (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2555), 77-80.

⁴⁵สุมาลี ทองงาม “การศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2555), 66 – 90.

อยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหารและครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้บริหารและครูที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้บริหารและครูที่ปรึกษาที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และการคัดกรองนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารและครูที่ปรึกษามีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารและครูที่ปรึกษาที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁴⁶

นิทานี วาบา ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 ผลการศึกษา ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานีเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ด้านการคัดกรองผู้เรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นลำดับ⁴⁷

⁴⁶ ประพนอม แก้วสวัสดิ์ “สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 18” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2556), บทคัดย่อ.

⁴⁷ ฮานี วาบา “ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2556), 43.

จิริฐิพร จินสายใจ ได้ศึกษาเรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงมากมาหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อตามลำดับ จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยจำแนกตามวุฒิ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน มีข้อเสนอแนะ ควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียน ให้มีมาตรฐานและแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นแนวทางเดียวกัน⁴⁸

งานวิจัยในต่างประเทศ

เรนกี (Reinke) ได้ศึกษาเรื่อง การลดปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนในปัจจุบันและอนาคต ผ่านการสอนในชั้นเรียน ผลการศึกษา พบว่า การช่วยเหลือและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนถ้าสามารถทำได้ถูกทางก็จะเป็นการช่วยลดระดับของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และลดความเสี่ยงต่างๆ ที่จะเกิดกับโรงเรียน ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ อาจก่อให้เกิดความเสียหายได้ ดังนั้นผลกระทบจากการจัดระบบการช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียน อาจมีผลกระทบต่อปัญหาด้านพฤติกรรม การให้ความช่วยเหลือในชั้นเรียน โดยใช้รูปแบบการให้คำปรึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันและเปลี่ยนแปลงระบบในห้องเรียน ภายใต้ระบบของโรงเรียน ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นว่าการให้คำปรึกษาในชั้นเรียนมีผล ทำให้พฤติกรรมของนักเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ลดพฤติกรรมด้านการทำลาย และพบว่าการให้คำปรึกษาในห้องเรียน ทำให้พฤติกรรมครูและนักเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น⁴⁹

คูบิซล์ (Dobizl) ได้ศึกษาเรื่อง ความเข้าใจต่อวัยเสี่ยงของเยาวชน และการจัดโปรแกรมที่จะช่วยให้พวกเขาประสบความสำเร็จในการอยู่มนโรงเรียน งานวิจัยนี้ได้สำรวจ และพบว่า ปัญหาการเพิ่มจำนวนที่มากขึ้นของนักเรียนที่ลาออกจากโรงเรียน มีผลกระทบต่อสังคม ตามความเป็นจริงแล้ว

⁴⁸จิริฐิพร จินสายใจ “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม” (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), 108-112.

⁴⁹Reinke, Wendy M, “The Classroom Check-up : A Brief Intervention to Reduce Current and Future Student Problem Behaviors Through Classroom Teaching Practices” Dissertation international (University of Missouri-Columbia, 2008), Abstract.

เยาวชนเหล่านี้ต้องการเอาใจใส่ สามารถเรียนได้และปรารถนาให้ผู้ใหญ่ทั้งหลายมิตินดีที่จะพยายามทำความเข้าใจพวกเขา และให้พวกเขาเป็นที่ยอมรับ และคอยแนะนำเมื่อพวกเขาต้องการถ้าคนใดคนหนึ่งอดกลั้นและดูแลให้ลึกซึ้งพอ พวกเขาก็จะมีความเข้าใจต่อคำว่าอย่ายอมแพ้แก่ฉัน⁵⁰

บูซซี (Buzzi) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของโรงเรียนกับการเลือกมิติตามความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา รัฐคอนเนคติกัส ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน และเป็นตัวทำนายความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนด้วย⁵¹

อพอลติ (ApondiAponde, CharletObuto) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่นำไปสู่ความไม่สงบของนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และความจำเป็นในการแนะนำปรึกษาผลการวิจัย พบว่าสาเหตุของการไม่สงบภายในโรงเรียนมาจากการบริหารโรงเรียน ความยากจน ครอบครัวแตกแยก ครูและนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ครูขาดการจัดการในเรื่องของความมีวินัย และกฎระเบียบ ครูขาดบทบาทในการให้คำปรึกษาที่เหมาะสม⁵²

กิบลินและโปลแลนด์ (Giblin and Poland) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการด้านสุขภาพของนักเรียนไฮสคูลในดีทรอยต์ (Health Needs of High School Student in Detroit) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการทางด้านสุขภาพและข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนไฮสคูล ซึ่งเป็นคนไข้ของคลินิกสุขภาพวัยรุ่นในดีทรอยต์ แบบสอบถามกำหนดปัญหาสุขภาพในปัจจุบันและความต้องการทางข้อมูลและปัจจัยส่งผลกระทบต่อการใช้บริการสุขภาพของนักเรียนไฮสคูล ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้จากกลุ่มอาชีพในท้องถิ่นจำนวน 187 คน และนักเรียนไฮสคูลในละแวกใกล้เคียงจำนวน 426 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแนะนำสุขภาพ พบว่า นักเรียนไฮสคูลในท้องถิ่นและละแวกใกล้เคียง นักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า มักมีปัญหาด้านยาเสพติด สุรา โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การสูบบุหรี่ ความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ และปัญหาในการทำงาน ส่วนความต้องการข้อมูลทางด้านสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่าต้องการข้อมูลเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ส่วนด้านเพศของนักเรียน พบว่า ปัญหาทางเพศหญิง จะมีปัญหาด้านความต้องการมากกว่าเพศชาย การคุมกำเนิด ปัญหาทางด้านอารมณ์และโรคจิต การลดความอ้วน ปัญหาด้าน

⁵⁰J.K. DOBIZL, “Understanding At-Risk Youth and Intervention Programs That Help Them Succeed in school” (University of Wisconsin-Strout, 2008), 32.

⁵¹Buzzi Michael Joseph, “The Relationship of school in the state of Connecticut” 2008, Abstracts.

⁵²Aponde, CharletOButo, “Institutional Factors Influencing Students’ Unrest in Secondary School”, (Education Psychology, Kenyatta University, 2011), Abstracts.

ผิวพรรณเพศชายมากกว่าเพศหญิง ในเรื่องของการงาน นอกจากนี้ยังพบว่า ในด้านความต้องการข้อมูล ด้านสุขภาพนักเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 60 อยากรู้ข้อมูลจากแพทย์เป็นการส่วนตัวมากกว่าให้ข้อมูล เป็นกลุ่มหรือแจกเอกสาร⁵³

คิซอร์ (Kysor) ศึกษาเรื่อง โครงการระบบบริการแก่เด็กและวัยรุ่น วิธีปฏิบัติแบบหลาย ระบบเพื่อนำมาบริการให้แก่ นักเรียน ซึ่งมีความต้องการด้านสุขภาพจิต ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า การให้บริการ ของโครงการระบบการให้บริการแก่เด็กและเยาวชนแห่งรัฐเพนซิลวาเนีย (Children and Adolescent Service System Program) หรือเรียกโดยย่อว่า CASSP กล่าวถึง การริเริ่มวางระบบนี้ ของรัฐบาลกลางในปี 1983 โครงการ CASSP ได้รับการพัฒนา เพื่อให้แน่ใจว่าเด็กและเยาวชนที่มี ปัญหาทางจิตใจอย่างรุนแรง ไม่ได้รับความเอาใจใส่ดูแลเท่าที่ควรนั้น จะได้รับการบริการต่างๆ ให้ สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของพวกเขาไว้ตั้งแต่แรกพัฒนาให้มีระบบดูแล ที่ประสานกันอย่างดีในระดับท้องถิ่น และได้รับสิ่งต่างๆ จาก CASSP อาทิเช่น หนังสือเผยแพร่ (Brochures) และบริการทางสุขภาพจิต แบบฟอร์ม เพื่อให้ข้อสรุปเกี่ยวกับภูมิหลังและปัญหา สุขภาพจิตของเด็ก ระบบการดูแลรวมถึงบริหารทางสุขภาพจิต บริการทางสุขภาพ บริการทางสังคม และบริการทางการศึกษา⁵⁴

โรงเรียนคาร์ฮอลล์ (The Calhoun School) ได้นำกระบวนการให้คำปรึกษาไปใช้ใน โรงเรียน โดยยึดหลักนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน จึงจัดให้ครูคอยให้คำปรึกษาอย่างทั่วถึง ครูที่ปรึกษาจะดูแลนักเรียนทั้งด้านการเรียน ด้านสังคมความเป็นอยู่ รวมทั้งประสานงานระหว่าง โรงเรียน นักเรียน และผู้ปกครอง⁵⁵

ดักลาส (Douglas) ได้ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีความ ผิดปกติทางอารมณ์และพฤติกรรม ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมีความต้องการการบริการทาง การศึกษาที่มีคุณภาพ ให้มีรูปแบบทางเลือกที่ต้องการได้รับการสนับสนุนเพื่อให้มีความเข้าใจที่ดีขึ้น มีการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความผิดปกติทางอารมณ์ หรือพฤติกรรม มีการประสานงานไปยังผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง เมื่อนักเรียนเข้าสู่วัยที่เหมาะสม จะต้องได้รับ

⁵³ P.T Giblin and M.L. Poland , “Health needs of high school student in Detroit” (*Journal of School Health*, 2014), 10.

⁵⁴ Daniel F. Kysor, Transitioning from Single-Sex to Coeducation High School: A Study Exploring the Effects on Self-Concept Using the Self Description Questionnaire II, 2015, 30.

⁵⁵ The Calhoun School, *Advisory System* .[Online]. Accessed 22 February 2018. Available from <http://www.Calhoun.org/system.htm>.

ความร่วมมือจากครอบครัว เพื่อสนับสนุนพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางบวก การเตรียมความพร้อมของนักเรียน การวางแผนการศึกษาที่ดี จะทำให้นักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรม มีการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองไปในทางที่ดีขึ้น ครอบครัวและชุมชนมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก นักเรียนควรได้รับการศึกษาและบริการทางสังคมเพื่อให้พวกเขาได้มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น⁵⁶

แมทธิว (Matthew) ได้ศึกษา คู่มือครูสำหรับการปรับกระบวนการทางการทดลองทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ผลการศึกษา การจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นขึ้นอยู่กับวิธีการสอน และการให้ความช่วยเหลือที่ถูกต้อง และจะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ครูจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการเรียนรู้⁵⁷

จอร์นสัน (Johnson) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อแผนการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน พบว่า แผนการแนะแนวในปัจจุบัน ได้รับการแก้ไข เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ยังสำรวจประสิทธิผลของแผนงานโรงเรียนสามารถนำมาให้กับฝ่ายกิจกรรมนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา⁵⁸

เบยอน (Bryant) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่มีความเชื่อมั่นต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นครู 20 คน และนักเรียนที่มีความเชื่อมั่นอำนาจภายในตนเองกับนักเรียนที่มีความเชื่อมั่นอำนาจภายนอกของตน กลุ่มละ 20 คน โดยให้ครูและนักเรียนกรอกแบบสอบถามการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและให้ครูกรอกแบบสอบถาม และบรรยายลักษณะของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม จากการแปรผล ปรากฏว่าครูบรรยายว่านักเรียนที่มีความเชื่อมั่นอำนาจภายในตนเองมีความมีวินัยมากกว่า ปรับตัวได้ดีกว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีความอดทนมากกว่าเด็กที่มีความเชื่อมั่น

⁵⁶ Douglas Cheney, "Transition of Secondary Student with Emotional or Behavioral Disorders" .[Online]. Accessed 20 February 2018. Available from <http://www.Calhoun.org/system.htm>

⁵⁷ Matthew Dion Karen Hoffman Amy Matter, "Teacher's Manual for Adapting Science Experiments For Blind and Visually Impaired Student" .[Online]. Accessed 22 February 2018. Available from <http://www.trinity.edu/org/sensoryimpairments>

⁵⁸ Donita Louise Johnson, "Significant Factors Influencing an Effective School Counseling Program", Philosophy dissertation of Walden University.[Online]. Accessed 22 February 2018. Available from <http://www.lib.umi.com>

ในอำนาจภายนอกตน นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนที่มีความเชื่อมั่นภายนอกจะมีความสัมพันธ์ไม่ดีกับครู⁵⁹

แจ็กสัน (Jackson) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการจัดกิจกรรมกลุ่มที่ปรึกษาปัญหาพฤติกรรมด้านเซาว์นปัญญา โดนเน้นเทคนิคการควบคุมตนเอง ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียน และมีประสิทธิภาพในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการศึกษา พบว่า การจัดกิจกรรมนี้มีผลกระทบในด้านบวกที่มีผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียนและประสิทธิภาพในตนเองและงานวิจัยยังมีข้อเสนอแนะควรปฏิบัติอย่างจริงจัง กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมในชั้นเรียนแบบแปลกแยกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีการปฏิบัติอย่างจริงจัง กับเหล่านักเรียน ผู้แนะแนวต้องมีความสามารถในกาป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาพฤติกรรมมากขึ้น⁶⁰

⁵⁹B.K. Bryant, Student – Teacher Relationship as Relaed to External Locus of Control.Dissertation abstaracts international, .[Online]. Accessed 22 February 2018. Avaiable http://people.viginia.edu/psykliff/Teenresearch/Publication_files/Teacher-student.pdf

⁶⁰S.M. Jackson, The effects of a cognitive – behavioral group counseling intervention that emphasizes self-management teachniques on the classroom behavior and self-efficacy of middleschool student, .[Online]. Accessed 22 February 2018. Avaiable <http://ncbi.nlm.nih.gov/pumед/22221447>.

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จะเห็นได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทุกคน ให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการดำเนินงานเป็นวิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน เพื่อใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริมให้ครูที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งหน่วยงานและองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง ให้มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ได้รับการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเกิดประสิทธิภาพได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากครูและผู้เกี่ยวข้อง มีการทำงานเป็นทีม ร่วมวางแผนและปฏิบัติ เพื่อสร้างสรรค์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ดังนั้น คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดแนวคิดและกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 5 ประการ ดังนี้ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมนักเรียน 4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5. การส่งต่อ เพื่อให้สถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างมีระบบเป็นไปตามกระบวนการ และเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ซึ่งใช้บุคลากรในโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ประกอบด้วย คณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ตามคำสั่งที่ 424/2560 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560 ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) จำนวน 12 คน คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) จำนวน 12 คน คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) จำนวน 190 คน จากการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 127 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามคู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนและการจัดเตรียมโครงการ โดยการศึกษาจากเอกสารตำรา ฎระเบียบ ข้อมูลสถิติต่างๆ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดทำโครงร่างการวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ นำเสนอโครงร่างการวิจัยต่อภาควิชาเพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเพื่อตอบคำถามการวิจัย ดังนี้ 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับใด 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีกี่แนวทาง ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

2.1) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลที่ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อขอคำแนะนำจากปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาในการใช้แบบสอบถามของ นางสาวจิรัฐพร จินสายใจ ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.964 และสร้างและพัฒนาเครื่องมือในตอนที่ 3 ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

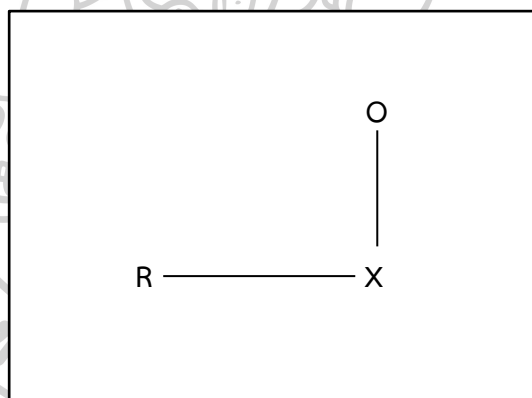
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานการวิจัย เป็นขั้นตอนการจัดทำรายงานผล เสนอต่อกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ จัดทำรายงานเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยศิลปการเพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร ผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยในลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาพการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non - experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนแบบ ได้ดังนี้

เมื่อ R	หมายถึง	ตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ตามคำสั่งที่ 424/2560 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2560 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560 จำนวนทั้งสิ้น 214 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 4 คน ครูและบุคลากรจำนวน 190 คน (ไม่รวมผู้วิจัย)

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม จากคำสั่ง ที่ 424/2560 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2560 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560 ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) จำนวน 12 คน คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) จำนวน 12 คน คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) จำนวน 190 คน จากการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 127 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่หลักตามคำสั่ง 424/2560 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560 และประสบการณ์ทำงานตำแหน่งหน้าที่หลักในสถานศึกษา

2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) ประกอบด้วย

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง ความหลายหลายของนักเรียนแต่ละคน มีพื้นฐานและความเป็นมาต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและลบ ดังนั้นการรับรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้รู้จักมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำเอาข้อมูลที่ได้ไปสู่กระบวนการคัดกรองนักเรียน และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ได้รับจากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามหลักวิชาการ มิใช่ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดในการช่วยเหลือนักเรียน

2) การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยตรงกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็น ด้วยความถูกต้องและแม่นยำ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอาจจัดกลุ่มนักเรียนตามผลการคัดกรองนักเรียนที่โรงเรียนกำหนด เช่น แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มปกติ คือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมคุ้มกัน และส่งเสริมพัฒนา 2) กลุ่มเสี่ยง คือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์เสี่ยง

ซึ่งต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหตามกรณี 3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในกลุ่มมีปัญหา ซึ่งโรงเรียนจะต้องช่วยเหลือและแก้ไขปัญหโดยเร่งด่วน 4) กลุ่มพิเศษ คือ นักเรียน ที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะแสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน อย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด

3) การป้องกันและแก้ไขปัญห หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญห โดยไม่ปล่อยปะละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหของนักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่ และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโต เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป การป้องกันและการแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษา จำเป็นต้องดำเนินการมีอย่างน้อย 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญห

4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน หมายถึง การส่งเสริมพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจ ในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป การส่งเสริมพัฒนานักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ 1.การจัดกิจกรรมโฮมรูม 2.การเยี่ยมบ้าน 3.การจัดประชุมผู้ปกครอง ชั้นเรียน (Classroom Meeting) 4. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5) การส่งต่อ หมายถึง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหของนักเรียนโดยครูที่ปรึกษา อาจมีกรณีที่บางปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพัง ความยุ่งยากของปัญหอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหใหญ่โต จนยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่

กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือการคัดกรองนักเรียนก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี การส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ 1. การส่งต่อภายในครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง 2. การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่า เป็นกรณีปัญหาที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียนจะดูแลช่วยเหลือได้⁶¹

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ศึกษาในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิด มีรายละเอียดดังนี้

1) แบบสอบถามความคิด ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษาสูงสุด 4) ตำแหน่งหน้าที่หลักตามคำสั่ง ที่ 424/2560 5) ประสบการณ์การทำงานหน้าที่หลักในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) โดยเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert's rating scale)⁶² ซึ่งสามารถจัดลำดับคุณภาพได้ 5 ระดับ โดยมีความหมาย ดังนี้

ระดับที่ 5 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับที่ 4 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก

มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับที่ 3 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับที่ 2 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย

มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

⁶¹ คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2550), 20-27.

⁶² Rinnis Likert, อ้างถึงใน พิชิต ฤทธิจรรุญ, *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: เฮา เคอร์มีส์, 2547), 244.

ระดับที่ 1 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด
มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการ
วิจัยและกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้อย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้

1) แบบสอบถาม

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามของ นางสาวจิรัฐิพร จินสายใจ ซึ่งมีค่า IOC อยู่
ระหว่าง 0.5 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.964⁶³

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาแบบสอบถามในตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการ
ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ตามคำแนะนำของอาจารย์
ที่ปรึกษา และให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้บริหารและครูตอบแบบสอบถาม

2. นำหนังสือที่ภาควิชาการบริหารการศึกษาออกให้ ส่งไปยังโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ให้
ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถาม และเก็บคืนด้วย
ตนเอง

4. ลงรหัสข้อมูล ผู้วิจัยได้นำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบการบรรยาย

⁶³จิรัฐิพร จินสายใจ “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม”
(สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), 53.

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว พิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมดเพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จัดระเบียบของข้อมูลและลงรหัส แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามในตอนที่ 3 มาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ความถี่ (frequency : f) และค่าร้อยละ (percentage : %)

2. การวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : SD) แล้วนำการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ ของค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best)⁶⁴ ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50–5.00 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50–4.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50–3.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50–2.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00–1.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

⁶⁴ John W. Best, **Research in Education** (Englewood Cliffs: Prentice-Hall, Inc., 1970), 190.

3. การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ตามคำสั่ง ที่ 424/2560 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560 ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมหน้า) จำนวน 12 คน คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) จำนวน 12 คน คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) จำนวน 103 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้ 1) ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้ศึกษา ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และได้ใช้แบบสอบถามของ นางสาวจิรัฐิพร จินสายใจ ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.964 และ 2) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามในตอนที 3 ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียนขอโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย” ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ซึ่งเป็นหน่วยวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย คณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามคำสั่ง ที่ 424/2560 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560 ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) จำนวน 12 คน คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) จำนวน 12 คน คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) จำนวน 103 คน รวมทั้งสิ้น 127 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 112 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.19 นำมาวิเคราะห์ และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย จำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลวิจัยครั้งนี้ เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จำนวน 112 คน การวิเคราะห์พิจารณาตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐาน		จำนวน	ร้อยละ
1 เพศ	ชาย	31	27.68
	หญิง	81	72.32
รวม		112	100.00
2. อายุ	น้อยกว่า 30 ปี	57	50.89
	31-40 ปี	27	24.11
	41-50 ปี	15	13.39
	50 ปีขึ้นไป	13	11.61
รวม		112	100.00

ข้อมูลพื้นฐาน		จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	ปริญญาตรี	98	87.5
	ปริญญาโท	13	11.61
	ปริญญาเอก	1	0.89
รวม		112	100.00
4. ตำแหน่งหน้าที่ตามคำสั่ง 424/2560	คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ (ทีมนำ)	12	10.71
	คณะกรรมการฝ่ายประสาน (ประสาน)	12	10.71
	คณะกรรมการฝ่ายปฏิบัติ (ทีมทำ)	88	78.58
รวม		112	100.00
5. ประสบการณ์ทำงานหน้าที่หลัก ในสถานศึกษา	น้อยกว่า 5 ปี	67	59.82
	6-10 ปีขึ้นไป	23	20.54
	10-20 ปีขึ้นไป	22	19.64
รวม		112	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 73.32 เพศชาย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 27.68 มีอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 50.89 รองลงมา อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 24.11 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 13.39 และอายุ 50 ปีขึ้นไป มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.61 จากตารางที่ 1 (ต่อ) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 รองลงมาคือ จบการศึกษาระดับปริญญาโท 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.61 และจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.89 มีตำแหน่งหน้าที่ตามคำสั่ง ที่ 424/2560 ฝ่ายอำนวยการ (ทีมนำ) และฝ่ายประสาน (ทีมประสาน) จำนวนฝ่ายละ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.71 และฝ่ายปฏิบัติการ (ทีมทำ) จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 78.58 และมีประสบการณ์ทำงานหน้าที่หลักในสถานศึกษา น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 59.82 ประสบการณ์ทำงานหน้าที่หลักในสถานศึกษา 6-10 ปีขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 20.54 และ 10-20 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 19.64

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

การวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย เพื่อตอบคำถามของการวิจัยข้อที่ 1 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์จากค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ทั้งในภาพรวม และจำแนกตามองค์ประกอบของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ตามหน้าที่หลักในคำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ขอบเขตของค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ที่ได้กำหนดไว้ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยภาพรวม

ที่	ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ทีมนำ (n=12)			ทีมประสาน (n=12)			ทีมทำ (n=88)			รวม (n=112)		
		(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.18	0.49	มาก	4.17	0.49	มาก	4.71	0.48	มากที่สุด	4.35	0.49	มาก
2	การคัดกรองนักเรียน	4.17	0.43	มาก	4.15	0.46	มาก	4.69	0.54	มากที่สุด	4.34	0.48	มาก
3	การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.04	0.50	มาก	4.02	0.53	มาก	4.77	0.45	มากที่สุด	4.28	0.49	มาก
4	การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.04	0.41	มาก	4.01	0.44	มาก	4.63	0.56	มากที่สุด	4.23	0.47	มาก
5	การส่งต่อนักเรียน	4.20	0.46	มาก	4.19	0.48	มาก	4.64	0.57	มากที่สุด	4.34	0.50	มาก
	ภาพรวม	4.13	0.46	มาก	4.11	0.48	มาก	4.69	0.52	มากที่สุด	4.31	0.49	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$, SD = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.35$, SD = 0.49) การคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 4.34$, SD = 0.48) การส่งต่อนักเรียน ($\bar{x} = 4.34$, SD = 0.50) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{x} = 4.28$, SD = 0.49) และการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 4.23$, SD = 0.47) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.47-0.50 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และเมื่อจำแนก

ตามตำแหน่งหน้าที่ในคำสั่งที่ 424/2560 ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) มีความคิดเห็นดังนี้

คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.18$, $SD = 0.49$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.49$) สถานศึกษามีการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล สถานศึกษามีการใช้แบบประเมิน SDQ เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลและสถานศึกษามีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน และใช้ในการส่งเสริมและพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.45$) และสถานศึกษามีการจัดทำระเบียบ สละมนักเรียนทุกระดับชั้น ($\bar{x} = 3.83$, $SD = 0.58$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.41-0.50 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$, $SD = 0.48$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การส่งต่อนักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.19$, $SD = 0.48$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการประสานงานความร่วมมือกันภายใน เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา สถานศึกษามีการติดต่อประสานงานไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา เช่น สถานพยาบาล สถานศึกษามีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาอย่างเป็นระบบ และสถานศึกษามีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.45$) สถานศึกษามีแผน/โครงการ ในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.39$) ครูที่ปรึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปครูแนะแนว ครูวิชาการ หรือครูฝ่ายปกครอง เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.58$) และสถานศึกษาทำความเข้าใจ ชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปเข้ารับความช่วยเหลือ ($\bar{x} = 4.00$, $SD = 0.60$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.44-0.59 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$, $SD = 0.52$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{x} = 4.77$, $SD = 0.45$) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียน โดยการสนับสนุนชมเชย และยกย่องนักเรียนที่ทำคุณงามความดี ($\bar{x} = 4.88$, $SD = 0.33$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ และสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของนักเรียนที่เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ ($\bar{x} = 4.81$, $SD = 0.40$) สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน Classroom Meeting ทุกภาคเรียน ($\bar{x} = 4.80$, $SD = 0.41$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย ($\bar{x} = 4.75$, $SD = 0.44$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รู้จักควบคุมตนเองและมีทักษะในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ($\bar{x} = 4.69$, $SD = 0.49$) สถานศึกษามีแผน/กิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครองคณุนักเรียนทุกกลุ่ม ($\bar{x} = 4.65$, $SD = 0.66$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.45-0.57 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จำนวน 5 ด้าน โดยแบ่งออกตามคำสั่งที่ 424/2560 ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมหน้า) คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) และคณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 5-9

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ที่	ด้านการรู้จัก นักเรียนเป็น รายบุคคล	ทีมนำ (n=12)			ทีมประสาน (n=12)			ทีมทำ (n=88)			รวม (n=112)		
		(\bar{X})	(SD)	ระดับ	(\bar{X})	(SD)	ระดับ	(\bar{X})	(SD)	ระดับ	(\bar{X})	(SD)	ระดับ
1	สถานศึกษามี การศึกษา รวบรวมข้อมูล พื้นฐานของ นักเรียนเป็น รายบุคคล	4.25	0.45	มาก	4.25	0.45	มาก	4.52	0.69	มากที่สุด	4.34	0.53	มาก
2	สถานศึกษามี การจัดทำ ระเบียบสะสม นักเรียนทุก ระดับชั้น	3.83	0.58	มาก	3.75	0.62	มาก	4.78	0.41	มากที่สุด	4.12	0.54	มาก
3	สถานศึกษามี การใช้แบบ ประเมิน SDQ เพื่อวิเคราะห์ นักเรียน เป็นรายบุคคล	4.25	0.45	มาก	4.25	0.45	มาก	4.75	0.44	มากที่สุด	4.42	0.45	มาก
4	สถานศึกษามี การนำข้อมูล นักเรียน รายบุคคลไปใช้ ในการวิเคราะห์ เพื่อคัดกรอง นักเรียน และใช้ ในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาของ นักเรียน	4.25	0.45	มาก	4.25	0.45	มาก	4.66	0.48	มากที่สุด	4.39	0.46	มาก
5	สถานศึกษามี การเก็บ รวบรวมข้อมูล โดยการเยี่ยม บ้านนักเรียน	4.33	0.49	มาก	4.33	0.49	มาก	4.82	0.39	มากที่สุด	4.49	0.46	มาก
ภาพรวม		4.18	0.49	มาก	4.17	0.49	มาก	4.71	0.48	มากที่สุด	4.35	0.49	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$, $SD = 0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน ($\bar{x} = 4.49$, $SD = 0.46$) สถานศึกษามีการใช้แบบประเมิน SDQ เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.42$, $SD = 0.45$) สถานศึกษามีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน และใช้ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ($\bar{x} = 4.39$, $SD = 0.46$) สถานศึกษามีการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.34$, $SD = 0.53$) สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนทุกระดับชั้น ($\bar{x} = 4.12$, $SD = 0.54$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.45-0.54 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และเมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในคำสั่งที่ 424/2560 ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) มีความคิดเห็นดังนี้

คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมทำ) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$, $SD = 0.49$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.49$) สถานศึกษามีการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล สถานศึกษามีการใช้แบบประเมิน SDQ เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล และสถานศึกษามีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน และใช้ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.45$) สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนทุกระดับชั้น ($\bar{x} = 3.83$, $SD = 0.58$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.45-0.58 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.49$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่า

มัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.49$) สถานศึกษามีการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล สถานศึกษามีการใช้แบบประเมิน SDQ เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล และสถานศึกษามีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน และใช้ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.45$) สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนทุกระดับชั้น ($\bar{x} = 4.75$, $SD = 0.62$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.45-0.62 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$, $SD = 0.48$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน ($\bar{x} = 4.82$, $SD = 0.39$) สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนทุกระดับชั้น ($\bar{x} = 4.78$, $SD = 0.41$) สถานศึกษามีการใช้แบบประเมิน SDQ เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.75$, $SD = 0.44$) สถานศึกษามีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน และใช้ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{x} = 4.66$, $SD = 0.48$) สถานศึกษามีการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.52$, $SD = 0.69$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.39-0.69 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการคัดกรองนักเรียน

ที่	ด้านการคัดกรองนักเรียน	ทีมนำ (n=12)			ทีมประสาน (n=12)			ทีมทำ (n=88)			รวม (n=112)		
		(\bar{X})	(SD)	ระดับ	(\bar{X})	(SD)	ระดับ	(\bar{X})	(SD)	ระดับ	(\bar{X})	(SD)	ระดับ
1	สถานศึกษา รวบรวม พฤติกรรม นักเรียนด้วย วิธีการที่หลากหลาย หลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ สสำรวจ เป็นต้น	4.42	0.51	มาก	4.42	0.51	มาก	4.68	0.56	มากที่สุด	4.51	0.53	มาก
2	สถานศึกษา ปรับปรุงข้อมูล นักเรียน รายบุคคลให้ เป็นปัจจุบัน เสมอ	4.33	0.65	มาก	4.17	0.58	มาก	4.70	0.55	มากที่สุด	4.40	0.59	มาก
3	สถานศึกษามี การวิเคราะห์ ข้อมูลนักเรียน สรุปผลและ จัดเก็บอย่าง เป็นระบบ	4.33	0.49	มาก	4.25	0.45	มาก	4.78	0.41	มากที่สุด	4.45	0.45	มาก
4	สถานศึกษามี การประชุม เพื่อกำหนด เกณฑ์การคัด กรองในการจัด กลุ่มนักเรียน ได้อย่างชัดเจน	3.83	0.58	มาก	3.83	0.58	มาก	4.68	0.56	มากที่สุด	4.11	0.57	มาก
5	สถานศึกษานำ ข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียน มาใช้วิเคราะห์ ในการคัด กรองนักเรียน	4.25	0.62	มาก	4.25	0.62	มาก	4.76	0.43	มากที่สุด	4.42	0.56	มาก

ที่	ด้านการคัดกรองนักเรียน	ทีมนำ (n=12)			ทีมประสาน (n=12)			ทีมทำ (n=88)			รวม (n=112)		
		(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ
6	การพิจารณาคัดกรองนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด	4.08	0.29	มาก	4.17	0.39	มาก	4.80	0.41	มากที่สุด	4.35	0.36	มาก
7	มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น	4.00	0.00	มาก	3.92	0.29	มาก	4.75	0.44	มากที่สุด	4.22	0.24	มาก
8	สถานศึกษาคัดกรองนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	4.08	0.29	มาก	4.08	0.29	มาก	4.58	0.69	มากที่สุด	4.25	0.42	มาก
9	สถานศึกษานำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน	4.17	0.39	มาก	4.17	0.39	มาก	4.56	0.66	มากที่สุด	4.30	0.48	มาก
10	มีการจัดทำสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนระดับสถานศึกษาที่เป็นปัจจุบันและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ	4.25	0.45	มาก	4.25	0.45	มาก	4.61	0.69	มากที่สุด	4.37	0.53	มาก
ภาพรวม		4.17	0.43	มาก	4.15	0.46	มาก	4.69	0.54	มากที่สุด	4.34	0.48	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, $SD = 0.498$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษารวบรวมพฤติกรรมนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ สํารวจ เป็นต้น ($\bar{x} = 4.42$, $SD = 0.51$) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปผลและจัดเก็บอย่าง

เป็นระบบ ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.49$) สถานศึกษาปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันเสมอ ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.65$) มีการจัดทำสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนระดับสถานศึกษาที่เป็นปัจจุบัน และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.43$) สถานศึกษานำข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนมาใช้วิเคราะห์ในการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.62$) สถานศึกษานำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.39$) การพิจารณาคัดกรองนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และสถานศึกษาคัดกรองนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยง ($\bar{x} = 4.08$, $SD = 0.29$) กลุ่มมีปัญหาที่มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น ($\bar{x} = 4.00$, $SD = 0.00$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.24-0.59 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และเมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในคำสั่งที่ 424/2560 ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) มีความคิดเห็นดังนี้

คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.43$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษารวบรวมพฤติกรรมนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ สสำรวจ เป็นต้น ($\bar{x} = 4.42$, $SD = 0.51$) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปผลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และมีการจัดทำสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนระดับสถานศึกษาที่เป็นปัจจุบัน และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.45$) สถานศึกษานำข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนมาใช้วิเคราะห์ในการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.62$) สถานศึกษานำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.39$) สถานศึกษาปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันเสมอ ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.58$) สถานศึกษาคัดกรองนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ($\bar{x} = 4.08$, $SD = 0.29$) มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น ($\bar{x} = 3.92$, $SD = 0.29$) สถานศึกษามีการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองในการจัดกลุ่มนักเรียนได้อย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.83$, $SD = 0.58$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.00-0.45 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษารวบรวมพฤติกรรมนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ สํารวจ เป็นต้น ($\bar{x} = 4.42$, $SD = 0.51$) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนสรุปผลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และมีการจัดทำสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนระดับสถานศึกษาที่เป็นปัจจุบัน และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.45$) สถานศึกษานำข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนมาใช้วิเคราะห์ในการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.62$) การพิจารณาคัดกรองนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และสถานศึกษานำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.39$) สถานศึกษาปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันเสมอ ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.58$) สถานศึกษาคัดกรองนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ($\bar{x} = 4.08$, $SD = 0.29$) มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น ($\bar{x} = 3.92$, $SD = 0.29$) สถานศึกษามีการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองในการจัดกลุ่มนักเรียนได้อย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.83$, $SD = 0.58$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.29-0.62 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การพิจารณาคัดกรองนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{x} = 4.80$, $SD = 0.41$) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปผลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.78$, $SD = 0.41$) สถานศึกษานำข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนมาใช้วิเคราะห์ในการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 4.76$, $SD = 0.43$) มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น ($\bar{x} = 4.75$, $SD = 0.44$) สถานศึกษาปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันเสมอ ($\bar{x} = 4.70$, $SD = 0.55$) สถานศึกษารวบรวมพฤติกรรมนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ สํารวจ เป็นต้น ($\bar{x} = 4.68$, $SD = 0.56$) สถานศึกษามีการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองในการจัดกลุ่มนักเรียนได้อย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.86$, $SD = 0.56$) มีการจัดทำสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนระดับ

สถานศึกษาที่เป็นปัจจุบัน และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.61$, $SD = 0.69$) สถานศึกษาคัดกรองนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ($\bar{x} = 4.58$, $SD = 0.69$) สถานศึกษานำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{x} = 4.56$, $SD = 0.66$) ตามลำดับเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.24-0.59 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ที่	ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	ทีมนัก (n=12)			ทีมประสาน (n=12)			ทีมทำ (n=88)			รวม (n=112)		
		(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ
1	สถานศึกษามีแผน/กิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครองคณมนักเรียนทุกกลุ่ม	4.08	0.67	มาก	4.00	0.74	มาก	4.65	0.66	มากที่สุด	4.24	0.69	มาก
2	สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครอง Classroom Meeting ทุกภาคเรียน	4.08	0.29	มาก	4.08	0.29	มาก	4.80	0.41	มากที่สุด	4.32	0.33	มาก

ที่	ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	ทีมนำ (n=12)			ทีมประสาน (n=12)			ทีมทำ (n=88)			รวม (n=112)		
		(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ
3	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย	3.75	0.62	มาก	3.83	0.58	มาก	4.75	0.44	มากที่สุด	4.11	0.55	มาก
4	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโมฆะ	4.00	0.43	มาก	4.00	0.43	มาก	4.81	0.40	มากที่สุด	4.27	0.42	มาก
5	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รู้จักควบคุมตนเองและมีทักษะในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น	3.83	0.72	มาก	3.83	0.72	มาก	4.69	0.49	มากที่สุด	4.12	0.64	มาก
6	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของนักเรียนเต็มตามศักยภาพ	4.42	0.51	มาก	4.42	0.51	มาก	4.81	0.40	มากที่สุด	4.55	0.47	มากที่สุด
7	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย	3.75	0.62	มาก	3.83	0.58	มาก	4.75	0.44	มากที่สุด	4.11	0.55	มาก
ภาพรวม		4.04	0.50	มาก	4.02	0.53	มาก	4.77	0.45	มากที่สุด	4.28	0.49	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$, $SD = 0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของนักเรียนที่เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ ($\bar{x} = 4.55$, $SD = 0.47$) และอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน Classroom Meeting ทุกภาคเรียน ($\bar{x} = 4.32$, $SD = 0.33$) สถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียน โดยการสนับสนุน ชมเชย และยกย่องนักเรียนที่ทำคุณงามความดี ($\bar{x} = 4.32$, $SD = 0.35$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม ($\bar{x} = 4.27$, $SD = 0.42$) สถานศึกษามีแผน/กิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครองคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม ($\bar{x} = 4.24$, $SD = 0.69$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รู้จักควบคุมตนเองและมีทักษะในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ($\bar{x} = 4.12$, $SD = 0.64$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย ($\bar{x} = 4.11$, $SD = 0.55$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.33-0.69 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และเมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในคำสั่งที่ 424/2560 ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) มีความคิดเห็นดังนี้

คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, $SD = 0.50$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของนักเรียนที่เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ ($\bar{x} = 4.42$, $SD = 0.51$) สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน Classroom Meeting ทุกภาคเรียน และสถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียน โดยการสนับสนุน ชมเชย และยกย่องนักเรียนที่ทำคุณงามความดี ($\bar{x} = 4.08$, $SD = 0.29$) สถานศึกษามีแผน/กิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครองคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม ($\bar{x} = 4.08$, $SD = 0.67$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.00$, $SD = 0.43$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รู้จักควบคุมตนเองและมีทักษะในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ($\bar{x} = 3.83$, $SD = 0.72$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่าง

หลากหลาย ($\bar{x} = 3.75$, $SD = 0.62$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.29-0.72 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, $SD = 0.53$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัธยฐานลดจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของนักเรียนที่เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ ($\bar{x} = 4.42$, $SD = 0.51$) สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน Classroom Meeting ทุกภาคเรียน ($\bar{x} = 4.08$, $SD = 0.29$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.00$, $SD = 0.43$) สถานศึกษามีแผน/กิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนที่ครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม ($\bar{x} = 4.00$, $SD = 0.74$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รู้จักควบคุมตนเองและมีทักษะในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ($\bar{x} = 3.83$, $SD = 0.58$) สถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียน โดยการสนับสนุน ชมเชย และยกย่องนักเรียนที่ทำคุณงามความดี ($\bar{x} = 3.83$, $SD = 0.72$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.29-0.74 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, $SD = 0.53$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัธยฐานลดจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียน โดยการสนับสนุน ชมเชย และยกย่องนักเรียนที่ทำคุณงามความดี ($\bar{x} = 4.88$, $SD = 0.33$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.81$, $SD = 0.40$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของนักเรียนที่เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ ($\bar{x} = 4.81$, $SD = 0.40$) สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน Classroom Meeting ทุกภาคเรียน ($\bar{x} = 4.80$, $SD = 0.41$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย ($\bar{x} = 4.75$, $SD = 0.44$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รู้จักควบคุมตนเองและมีทักษะในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ($\bar{x} = 4.69$, $SD = 0.49$) สถานศึกษามีแผน/กิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริมและพัฒนา

นักเรียนที่ครองคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม ($\bar{x} = 4.65$, $SD = 0.66$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.33-0.66 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ที่	ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา	ทีมนำ (n=12)			ทีมประสาน (n=12)			ทีมทำ (n=88)			รวม (n=112)		
		(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ
1	สถานศึกษามีแผน/โครงการ ในการป้องกันช่วยเหลือ นักเรียน	4.08	0.51	มาก	4.00	0.60	มาก	4.59	0.60	มากที่สุด	4.22	0.57	มาก
2	ครูที่ปรึกษาให้การดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	4.17	0.39	มาก	4.17	0.39	มาก	4.86	0.35	มากที่สุด	4.40	0.44	มาก
3	สถานศึกษามีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษาบริการให้คำปรึกษาแนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน	4.17	0.39	มาก	4.17	0.39	มาก	4.81	0.40	มากที่สุด	4.38	0.39	มาก

ที่	ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา	ทีมนำ (n=12)			ทีมประสาน (n=12)			ทีมทำ (n=88)			รวม (n=112)		
		(\bar{X})	(SD)	ระดับ	(\bar{X})	(SD)	ระดับ	(\bar{X})	(SD)	ระดับ	(\bar{X})	(SD)	ระดับ
4	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไข้ปัญหาของนักเรียนอย่างเสมอ	4.17	0.39	มาก	4.17	0.39	มาก	4.70	0.51	มากที่สุด	4.35	0.43	มาก
5	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา	3.67	0.49	มาก	3.67	0.49	มาก	4.31	0.89	มาก	3.88	0.62	มาก
6	ครูที่ปรึกษาช่วยเหลือป้องกันและแก้ไข้ปัญหานักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาเป็นรายกรณี	3.92	0.51	มาก	3.83	0.58	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด	4.14	0.54	มาก
7	สถานศึกษามีการบันทึกการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา	4.08	0.29	มาก	4.08	0.29	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด	4.28	0.37	มาก
8	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเพื่อส่งต่อให้ได้รับการช่วยเหลือ	4.08	0.29	มาก	4.00	0.43	มาก	4.47	0.73	มาก	4.18	0.48	มาก
ภาพรวม		4.04	0.41	มาก	4.01	0.44	มาก	4.63	0.56	มากที่สุด	4.23	0.47	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$, $SD = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ครูที่ปรึกษาให้การดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{x} = 4.40$, $SD = 0.44$) สถานศึกษามีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษา บริการให้คำปรึกษา แนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน ($\bar{x} = 4.38$, $SD = 0.39$) สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.35$, $SD = 0.43$) สถานศึกษามีการบันทึกการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ($\bar{x} = 4.28$, $SD = 0.37$) สถานศึกษามีแผน/โครงการ ในการป้องกันช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{x} = 4.22$, $SD = 0.57$) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มมีปัญหา เพื่อส่งต่อให้ได้รับการช่วยเหลือ ($\bar{x} = 4.18$, $SD = 0.48$) ครูที่ปรึกษาให้การช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาเป็นรายกรณี ($\bar{x} = 4.14$, $SD = 0.54$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา ($\bar{x} = 3.88$, $SD = 0.62$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.39-0.62 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และเมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในคำสั่งที่ 424/2560 ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) มีความคิดเห็นดังนี้

คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, $SD = 0.41$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ครูที่ปรึกษาให้การดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน สถานศึกษามีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษาบริการให้คำปรึกษา แนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน และสถานศึกษามีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.39$) สถานศึกษามีการบันทึกการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน และสถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มมีปัญหา เพื่อส่งต่อให้ได้รับการช่วยเหลือ ($\bar{x} = 4.08$, $SD = 0.29$) สถานศึกษามีแผน/โครงการ ในการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{x} = 4.08$, $SD = 0.51$) ครูที่ปรึกษาให้การช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาเป็นรายกรณี ($\bar{x} = 3.92$, $SD = 0.51$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา ($\bar{x} = 3.67$, $SD = 0.49$)) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.29-0.51 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.01$, $SD = 0.44$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลข คณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ครูที่ปรึกษาให้การดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน สถานศึกษามีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษา บริการให้คำปรึกษาแนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน และ สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองในการช่วยเหลือ แก้ไข ปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการป้องกันและการช่วยเหลือ นักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.39$) สถานศึกษามีการบันทึกการป้องกันและ แก้ไขปัญหาของนักเรียน ($\bar{x} = 3.08$, $SD = 0.29$) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มมี ปัญหา เพื่อส่งต่อให้ได้รับการช่วยเหลือ ($\bar{x} = 4.00$, $SD = 0.43$) สถานศึกษามีแผน/โครงการ ในการ ป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{x} = 4.00$, $SD = 0.67$) ครูที่ปรึกษาให้การช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาเป็นรายกรณี ($\bar{x} = 3.67$, $SD = 0.49$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.29-0.60 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมี ความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.63$, $SD = 0.56$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก คือ สถานศึกษามีการ วิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มมีปัญหา เพื่อส่งต่อให้ได้รับการช่วยเหลือ ($\bar{x} = 4.47$, $SD = 0.73$) ทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ครูที่ปรึกษาให้การดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคน อย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{x} = 4.86$, $SD = 0.35$) สถานศึกษามีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษา บริการให้ คำปรึกษา แนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน ($\bar{x} = 4.81$, $SD = 0.40$) สถานศึกษามีการประสานความ ร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.70$, $SD = 0.51$) ครูที่ปรึกษาให้การช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มที่มีปัญหา เป็นรายกรณี และสถานศึกษามีการบันทึกการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ($\bar{x} = 4.67$, $SD = 0.52$) สถานศึกษามีแผน/โครงการ ในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{x} = 4.59$, $SD = 0.60$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมี

ปัญหา ($\bar{x} = 4.31$, $SD = 0.89$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.35-0.89 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการส่งต่อนักเรียน

ที่	ด้านการส่งต่อนักเรียน	ทีมนำ (n=12)			ทีมประสาน (n=12)			ทีมทำ (n=88)			รวม (n=112)		
		(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ	(\bar{x})	(SD)	ระดับ
1	สถานศึกษา มีแผน โครงการ ในการส่งต่อนักเรียนที่มี ปัญหา	4.17	0.39	มาก	4.17	0.39	มาก	4.69	0.46	มากที่สุด	4.34	0.41	มาก
2	สถานศึกษา มีการ ประสาน งานความ ร่วมมือกัน ภายใน เพื่อ ส่งต่อนักเรียนที่มี ปัญหา	4.25	0.45	มาก	4.25	0.45	มาก	4.64	0.57	มากที่สุด	4.38	0.49	มาก
3	ครูที่ปรึกษา มีการส่งต่อนักเรียนที่มี ปัญหาไปครู แนะนำ ครู วิชาการ หรือครูฝ่าย ปกครอง เพื่อให้ ความ ช่วยเหลือ ต่อไป	4.25	0.45	มาก	4.17	0.58	มาก	4.84	0.37	มากที่สุด	4.42	0.47	มาก

ที่	ด้านการส่ง ต่อนักเรียน	ทีมนำ (n=12)			ทีมประสาน (n=12)			ทีมทำ (n=88)			รวม (n=112)		
		(\bar{X})	(SD)	ระดับ	(\bar{X})	(SD)	ระดับ	(\bar{X})	(SD)	ระดับ	(\bar{X})	(SD)	ระดับ
4	สถานศึกษา มีการติดต่อ ประสานงาน ไปยังผู้ที่ เกี่ยวข้อง ใน การ ดำเนินงาน ช่วยเหลือ นักเรียนที่มี ปัญหา	4.25	0.45	มาก	4.25	0.45	มาก	4.56	0.69	มากที่สุด	4.35	0.53	มาก
5	สถานศึกษา ทำความเข้าใจ นักเรียน ผู้ปกครอง ถึงความ จำเป็นที่ต้อง ส่งต่อ นักเรียนที่มี ปัญหาไปเข้า รับการ ช่วยเหลือ	4.00	0.60	มาก	4.00	0.60	มาก	4.45	0.76	มาก	4.15	0.65	มาก
6	สถานศึกษา มีการบันทึก การส่งต่อ นักเรียนที่มี ปัญหาอย่าง เป็นระบบ	4.25	0.45	มาก	4.25	0.45	มาก	4.65	0.57	มากที่สุด	4.38	0.49	มาก
7	สถานศึกษา มีการติดตาม ผลการ ช่วยเหลือ นักเรียนจาก ผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่าง สม่ำเสมอ	4.25	0.45	มาก	4.25	0.45	มาก	4.65	0.57	มากที่สุด	4.38	0.49	มาก
ภาพรวม		4.20	0.46	มาก	4.19	0.48	มาก	4.64	0.57	มากที่สุด	4.34	0.50	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, $SD = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ครูที่ปรึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปครูแนะแนว ครูวิชาการ หรือครูฝ่ายปกครอง เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป ($\bar{x} = 4.42$, $SD = 0.47$) สถานศึกษามีการประสานงานความร่วมมือกันภายใน เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา สถานศึกษามีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาอย่างเป็นระบบ และสถานศึกษามีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.38$, $SD = 0.49$) สถานศึกษามีการติดต่อประสานงานไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงาน ช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา ($\bar{x} = 4.35$, $SD = 0.53$) สถานศึกษามีแผน โครงการในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ($\bar{x} = 4.34$, $SD = 0.41$) สถานศึกษาให้ความสนใจ ชี้แจงนักเรียนผู้ปกครองถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปเข้ารับความช่วยเหลือ ($\bar{x} = 4.15$, $SD = 0.65$)ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.45-0.54 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และเมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในคำสั่งที่ 424/2560 ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) มีความคิดเห็นดังนี้

คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมทำ) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษามีการประสานงานความร่วมมือกันภายใน เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ครูที่ปรึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปครูแนะแนว ครูวิชาการ หรือครูฝ่ายปกครอง เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป สถานศึกษามีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาอย่างเป็นระบบ สถานศึกษามีการติดต่อประสานงานไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงาน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา เช่น สถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษามีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.45$) สถานศึกษามีแผน/โครงการ ในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.39$) สถานศึกษาให้ความสนใจ ชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปเข้ารับความช่วยเหลือ ($\bar{x} =$

4.00, SD = 0.60) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.39-0.60 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$, SD = 0.48) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษามีการประสานงานความร่วมมือกันภายใน เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา สถานศึกษามีการติดต่อประสานงานไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงาน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา เช่น สถานพยาบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษามีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาอย่างเป็นระบบ สถานศึกษามีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.25$, SD = 0.45) สถานศึกษามีแผน/โครงการ ในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ($\bar{x} = 4.17$, SD = 0.39) ครูที่ปรึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปครูแนะแนว ครูวิชาการ หรือครูฝ่ายปกครอง เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป ($\bar{x} = 4.17$, SD = 0.58) สถานศึกษาทำความเข้าใจ ชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปเข้ารับความช่วยเหลือ ($\bar{x} = 4.00$, SD = 0.60) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.39-0.60 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, SD = 0.57) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ครูที่ปรึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปครูแนะแนว ครูวิชาการ หรือครูฝ่ายปกครอง เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป ($\bar{x} = 4.84$, SD = 0.37) สถานศึกษามีแผน/โครงการ ในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ($\bar{x} = 4.69$, SD = 0.46) สถานศึกษามีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.65$, SD = 0.57) สถานศึกษามีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.65$, SD = 0.57) และสถานศึกษามีการประสานงานความร่วมมือกันภายใน เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ($\bar{x} = 4.64$, SD = 0.57) สถานศึกษามีการติดต่อประสานงานไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงาน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา เช่น สถานพยาบาล ($\bar{x} = 4.56$, SD = 0.69) สถานศึกษาทำความเข้าใจ ชี้แจงนักเรียนและ

ผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปเข้ารับการช่วยเหลือ ($\bar{x} = 4.45$, $SD = 0.76$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.37-0.76 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย สรุปได้ดังนี้

จากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมหน้า) คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) และคณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) จำนวน 112 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1. ในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนควรมีการวางแผน เพื่อออกเยี่ยมบ้านนักเรียนได้ครบทุกคน และได้ข้อมูลของนักเรียนอย่างครบถ้วนจากผู้ปกครองในวันที่ไปเยี่ยมบ้าน และหากนักเรียนต้องการความช่วยเหลือจะสามารถช่วยได้อย่างทันที่
2. ผู้บริหารควรจัดเวลาให้ครูได้มีกิจกรรมร่วมกับนักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลให้มาก และครบถ้วนทุกคน
3. การรับนักเรียนเข้าศึกษาควรมีจำนวนที่ลดลง ให้เหมาะสมในแต่ละห้อง เพื่อให้ครูได้ดูแลนักเรียนได้อย่างใกล้ชิดและทั่วถึง
4. เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูที่ปรึกษาและครูประจำวิชา จะได้ทราบข้อมูลของนักเรียนมากยิ่งขึ้น
5. ให้ความสำคัญกับแบบบันทึกข้อมูลนักเรียน เพื่อรู้จัก วิเคราะห์ และแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มต่อไป

ด้านการคัดกรองนักเรียน

1. ควรมีแบบประเมินนักเรียนที่มีความหลากหลาย และสามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างแท้จริง
2. ควรมีการส่งต่อข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลให้กับครูที่ปรึกษา เพื่อให้ครูได้รับข้อมูลของนักเรียน และสามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

3. ผู้บริหารควรให้แนวทางในการพูดคุย หรือหลักการในการคัดกรองนักเรียนให้กับครู
4. ครูควรอธิบายขั้นตอนการกรอกข้อมูล และกำชับนักเรียนในการกรอกข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง
5. ควรจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมและแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความถนัด และสังเกตนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดปกติ
6. ครูที่ปรึกษาควรอธิบายให้นักเรียนเปิดใจในการตอบแบบสอบถาม เพื่อเล็งเห็นถึงความสำคัญ และการได้ข้อมูลที่เป็นจริง
7. ครูที่ปรึกษาควรทำให้นักเรียนเกิดความไว้วางใจ และให้ข้อมูลที่เป็นจริง รวมทั้งการได้รับข้อมูลจากผู้ปกครองของนักเรียน
8. ครูควรติดตามนักเรียนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง

ด้านการส่งเสริมและพัฒนา

1. ควรมีการเสนอโครงการเพื่อพัฒนานักเรียนที่คัดกรองทุกกลุ่มเป้าหมาย ในความแตกต่างก็จะต้องมีกิจกรรมที่แตกต่างตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่ม
2. ควรส่งเสริมนักเรียนทุกกลุ่มที่คัดกรอง โดยส่งเสริมด้านดนตรี และกีฬาเป็นหลัก
3. ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมที่ตนเองถนัดและสนใจ
4. ควรส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทุกกลุ่ม และมุ่งพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถสูงให้สูงมากยิ่งขึ้น
5. ควรจัดกิจกรรมปรับทัศนคติให้กับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มที่มีปัญหา เพื่อลดปัญหาที่จะเกิดขึ้น
6. ส่งเสริมกระบวนการคิด และความมีระเบียบวินัย เพื่อให้อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

1. เมื่อมีการดำเนินงานตามโครงการที่ได้นำเสนอ ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนานักเรียนต่อไป
2. ควรมีการจัดอบรม สัมมนาในหัวข้อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน
3. ควรจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม และเล็งเห็นถึงความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน
4. ควรสร้างทีมในการให้คำปรึกษานักเรียน เพื่อช่วยเหลือเมื่อนักเรียนเกิดปัญหาด้านต่างๆ

ด้านการส่งต่อ

1. ควรมีการส่งต่อข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ข้อมูลนักเรียนที่คัดกรองเป็นกลุ่ม ให้กับครูที่ปรึกษาในปีการศึกษาถัดไป
2. ควรกำหนดแนวทางการส่งต่อนักเรียนให้ชัดเจน และควรให้ความรู้กับครูที่ปรึกษาในการส่งต่อ เพื่อดำเนินการส่งต่อนักเรียนได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการ
3. จำแนกปัญหาของนักเรียน ความสำคัญ และการส่งต่อที่เหมาะสมกับนักเรียน
4. งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรมีการประชุมเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ในการสร้างงานที่เป็นระบบ เรื่องของเอกสาร และสารสนเทศสู่การปฏิบัติ
5. มีการวางแผนในการส่งต่อนักเรียนอย่างชัดเจนและมีหน่วยงานรองรับ
6. ควรแสวงหาเครือข่าย/บุคคล/หน่วยงาน เพื่อเตรียมความพร้อมในการส่งต่อนักเรียน อาจมีการวิเคราะห์สภาพปัญหา ต้องมีการดำเนินการต่อด้านใดบ้าง
จากผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางเป็นรายชื่อ ไว้ดังนี้
 - 1) ควรมีการวางแผนอย่างเป็นระบบในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ได้ครบทุกคน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการบันทึกข้อมูลของนักเรียน เพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 2) ควรสร้างแบบประเมินนักเรียนให้มีความหลากหลาย ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อที่จะสามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างแท้จริง
 - 3) ควรให้ครูเสนอโครงการหรือกิจกรรมที่จะสามารถพัฒนานักเรียนในแต่ละกลุ่มที่มีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มศักยภาพ ลดปัญหา ป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าที่จะเกิดกับนักเรียนได้ทัน
 - 4) ควรสร้างทีมครูให้คำปรึกษา ให้กับนักเรียนในแต่ละกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น
 - 5) ควรสร้างเครือข่ายในการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2) แนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ซึ่งใช้บุคลากรในโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวคิดของคู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ (frequency:f) และค่าร้อยละ (percentage:%) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: SD) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อวิเคราะห์ตามตำแหน่งหน้าที่ในคำสั่งที่ 424/2560 ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) มีความคิดเห็นดังนี้

คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งเสริมและพัฒนา

คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหา

น้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

2. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ควรมีการวางแผนการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อออกเยี่ยมบ้านนักเรียนได้ครบทุกคน ได้ข้อมูลของนักเรียนอย่างครบถ้วนจากผู้ปกครองในวันที่ไปเยี่ยมบ้าน ผู้บริหารควรจัดเวลาเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูที่ปรึกษาและครูประจำวิชา เพื่อทราบข้อมูลของนักเรียนมากยิ่งขึ้น หากนักเรียนต้องการความช่วยเหลือจะสามารถช่วยได้อย่างทันท่วงที ควรจัดเวลาให้ครูได้มีกิจกรรมร่วมกับนักเรียนเพื่อสร้างความสัมพันธ์และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลให้มากครบถ้วนทุกคน แนวทางในการรับนักเรียนเข้าศึกษาควรมีจำนวนที่ลดลง ให้เหมาะสมในแต่ละห้อง เพื่อให้ครูได้ดูแลนักเรียนได้อย่างใกล้ชิดและทั่วถึง และควรให้ความสำคัญกับแบบบันทึกข้อมูลนักเรียนมากยิ่งขึ้น เพื่อจะได้รู้จัก วิเคราะห์ และแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มต่อไปได้

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน

ผู้บริหารควรให้แนวทางในการพูดคุย หรือหลักการในการคัดกรองนักเรียนให้กับครู ครูที่ปรึกษาควรทำให้นักเรียนเกิดความไวใจ และให้ข้อมูลที่ เป็นจริง รวมทั้งการได้รับข้อมูลจากผู้ปกครองของนักเรียนด้วย แบบคัดกรองนักเรียนควรมีความหลากหลาย และสามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างแท้จริง ครูที่ปรึกษาจึงต้องเน้นการพูดคุยด้วยวิธีการต่างๆ รวมทั้งกระบวนการกรอกข้อมูลต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเปิดใจ ในการตอบแบบสอบถาม เมื่อนักเรียนเล็งเห็นถึงความสำคัญ ก็จะได้รับข้อมูลที่เป็นจริง เมื่อคัดกรองนักเรียน และแบ่งกลุ่มแล้ว ควรจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมตามความถนัด และสังเกตนักเรียนใกล้ชิด และการส่งต่อข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลให้กับครูที่ปรึกษาในปีการศึกษาถัดไป เพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้รับข้อมูลของนักเรียน และสามารถดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

2.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน

ครูควรมีการเสนอโครงการเพื่อพัฒนานักเรียนที่คัดกรองทุกกลุ่มเป้าหมาย ในความแตกต่างก็จะต้องมีกิจกรรมที่แตกต่างตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่ม โดยเฉพาะการส่งเสริม ด้านดนตรี และกีฬา ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมที่ตนเองถนัดและสนใจ มุ่งเน้น พัฒนานักเรียนที่มีความสามารถสูง ให้สูงมากยิ่งขึ้น ทั้งส่งเสริมด้านกระบวนการคิด วิเคราะห์ สร้างระเบียบวินัยด้วยจัดกิจกรรมที่พัฒนา หรือปรับทัศนคติให้กับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มที่มีปัญหา เพื่อลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และทำให้นักเรียนได้อยู่ในสังคมต่อไป

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ผู้บริหารควรมีการจัดอบรม สัมมนาในหัวข้อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน มีการสร้างทีมในการให้คำปรึกษานักเรียน เพื่อช่วยเหลือเมื่อนักเรียนเมื่อเกิดปัญหาด้านต่างๆ และจากการดำเนินงานตามโครงการที่ได้นำเสนอเพื่อป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา และแก้ไขปัญหาของนักเรียน ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนา นักเรียน และกิจกรรมอื่นๆ ควรให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม เพื่อจะได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน รวมทั้งให้ความร่วมมือกับครูที่ปรึกษาในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียน

2.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน

ผู้บริหารควรกำหนดแนวทาง ความสำคัญ การส่งต่อนักเรียนที่เหมาะสม ชัดเจนและควรให้ความรู้กับครูที่ปรึกษาในการส่งต่อ เพื่อดำเนินการส่งต่อนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ตามกระบวนการที่กำหนด แสวงหาบุคคล/หน่วยงานที่รองรับการช่วยเหลือ จะต้องมีการประชุมเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ครูที่ปรึกษาควรสร้างงาน ที่เป็นระบบ เช่น เอกสารหรือสารสนเทศ รวมทั้งการปฏิบัติ และส่งต่อข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ข้อมูลนักเรียนที่คัดกรองเป็นกลุ่ม ให้กับครูที่ปรึกษาในปีการศึกษาถัดไป

จากการสรุปผลแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางเป็นรายชื่อ ได้ดังนี้

- 1) ควรมีการวางแผนในการเยี่ยมบ้านก่อนออกเยี่ยมบ้าน เพื่อที่จะออกเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคน
- 2) ควรมีการพัฒนาแบบคัดกรองนักเรียนให้มีความหลากหลาย และสามารถคัดกรองนักเรียนได้จริง
- 3) ควรให้ครูเสนอโครงการและจัดกิจกรรมตามโครงการ เพื่อตอบสนองความต้องการ และความเหมาะสมของนักเรียนในแต่ละกลุ่มที่คัดกรองแล้ว
- 4) ผู้บริหารควรจัดฝึกอบรม สัมมนาให้หัวข้อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ครูหรือผู้ปฏิบัติเกิดความเข้าใจและมีแนวทางในการปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน
- 5) ครูที่ปรึกษาควรสร้างงานอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งต่อข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้กับครูที่ปรึกษาในปีถัดไป

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการส่งเสริมและพัฒนา

คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งเสริมและพัฒนา

คณะกรรมการฝ่ายประสาน (ทีมประสาน) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทั้งนี้

ทั้งนี้อาจเนื่องจากเหตุผล 5 ประการ ดังนี้

1) ครูที่ปรึกษาทุกท่านได้ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามระเบียบการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่แล้ว และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนอย่างเป็นระบบทำให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยมีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

2) สถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในการนำข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนมาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อคัดกรองนักเรียนและแบ่งกลุ่มนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ในกรณีที่มีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน สถานศึกษาได้สร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียน โดยสนับสนุนให้จัดกิจกรรมในสถานศึกษา ให้นักเรียนได้แสดงความสามารถของตนเองตามที่ตนเองถนัด ชมเชย และยกย่องนักเรียนที่ทำความดีอยู่เสมอๆ

4) ครูที่ปรึกษานักเรียนในทุกระดับชั้นได้ให้การดูแล เอาใจใส่ คอยช่วยเหลือ นักเรียน ทั้งด้านการศึกษาและการใช้ชีวิตประจำวัน ให้นักเรียนได้รับคำปรึกษาและการดูแลที่ดี

5) เมื่อนักเรียนเกิดปัญหาครูที่ปรึกษาก็จะให้ความช่วยเหลือ หากเกินความสามารถหรือต้องอาศัยความช่วยเหลือเฉพาะด้านในการแก้ไขปัญหา ครูที่ปรึกษาก็จะมีการส่งต่อนักเรียนให้กับครูแนะแนว ครูวิชาการ หรือครูฝ่ายปกครองที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านนั้นๆ ได้ช่วยแก้ไขต่อไป

จากที่ผู้วิจัยได้อภิปรายเหตุผล 5 ประการข้างต้น แสดงให้เห็นว่า คณะผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างดี มีการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาตามกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปผลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันเสมอ สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนทุกระดับชั้น สถานศึกษารวบรวมพฤติกรรมนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ สสำรวจ สถานศึกษามีการใช้แบบประเมิน SDQ เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล สถานศึกษามีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อคัดกรองนักเรียน และใช้ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน และสถานศึกษามีการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เนื่องจาก สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปผลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันเสมอ สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนทุกระดับชั้น สถานศึกษารวบรวมพฤติกรรมนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ สสำรวจ เป็นต้น สถานศึกษามีการใช้แบบประเมิน SDQ เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล และสถานศึกษามีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน และใช้ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน และสถานศึกษามีการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เนื่องจาก สถานศึกษานำข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนมาใช้วิเคราะห์ในการคัด

กรองนักเรียน มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น การพิจารณาคัดกรองนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด สถานศึกษามีการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองในการจัดกลุ่มนักเรียนได้อย่างชัดเจน มีการจัดทำสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนระดับสถานศึกษาที่เป็นปัจจุบัน และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาคัดกรองนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา และสถานศึกษานำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เนื่องจาก สถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียน โดยการสนับสนุน ชมเชย และยกย่องนักเรียนที่ทำคุณงามความดี สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน Classroom Meeting ทุกภาคเรียน สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของนักเรียนที่เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษามีแผน/กิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครองคุณลักษณะทุกกลุ่ม และสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รู้จักควบคุมตนเอง และมีทักษะในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุดทุกข้อ เนื่องจากครูที่ปรึกษาให้การดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน สถานศึกษามีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษา บริการให้คำปรึกษาแนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ครูที่ปรึกษาให้การช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาเป็นรายกรณี สถานศึกษามีการบันทึกการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน สถานศึกษามีแผน/โครงการ ในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มมีปัญหา เพื่อส่งต่อให้ได้รับการช่วยเหลือ และสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการป้องกันและการช่วยเหลือ นักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก ครูที่ปรึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปครูแนะแนว ครูวิชาการ หรือครูฝ่ายปกครอง เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป สถานศึกษามีแผน/โครงการ ในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา สถานศึกษามีการประสานงานความร่วมมือกันภายใน เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา สถานศึกษามีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาอย่างเป็นระบบ สถานศึกษามีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษามีการติดต่อประสานงานไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงาน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา เช่น สถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาทำความ

เข้าใจ ชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปเข้ารับการช่วยเหลือ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสริมฤทธิ์ หวายฤทธิ์ ที่ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับ ฌบภัช รุ่งโรจน์ ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก บรรทม รวมจิตร ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมของสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ผล พรหมทอง ได้ศึกษาเรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวณกุลลาภวิทยาลัย ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวณกุลลาภวิทยาลัย ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 อยู่ในระดับมาก ประชนอม แก้วสวัสดิ์ ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จิรัฐพร จินสายใจ ได้ศึกษาเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัธยผลขคณิตจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียน โดยการสนับสนุน ชมเชย และยกย่องนักเรียนที่ทำคุณงามความดี สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน Classroom Meeting ทุกภาคเรียน สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของนักเรียน ที่เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษามีแผน/กิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม และสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รู้จักควบคุมตนเองและมีทักษะใน

การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ “ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ” หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีคุณภาพมาตรฐาน และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ ประกอบด้วยกระบวนการและขั้นดังนี้

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยความหลากหลายของนักเรียนแต่ละคน มีพื้นฐานและความเป็นมาต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและลบ ดังนั้นการรับรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้รู้มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำเอาข้อมูลที่ได้ไปสู่กระบวนการคัดกรองนักเรียน และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ได้รับจากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามหลักวิชาการ มิใช่ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาด ในการช่วยเหลือนักเรียน
- 2) การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในตรงกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็น ด้วยความถูกต้องและแม่นยำ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอาจจัดกลุ่มนักเรียนตามผลการคัดกรองนักเรียนที่โรงเรียน กำหนด เช่น แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้
 - 2.1) กลุ่มปกติ คือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมคุ้มกัน และส่งเสริมพัฒนา
 - 2.2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์เสี่ยง ซึ่งต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกรณี
 - 2.3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในกลุ่มมีปัญหา ซึ่งโรงเรียนจะต้องช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาดังกรณี
 - 2.4) กลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน อย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด
- 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาดังกรณีโดยไม่ปล่อยปะละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโต เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ

มีอย่างน้อย 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะ เป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนา เต็มศักยภาพมีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ และกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป การ ส่งเสริมพัฒนานักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่ โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 5) การส่งต่อ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษา อาจมีกรณีที่บางปัญหา มีความยาก ต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อ ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทาง และรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพัง ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โต จนยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือการคัดกรอง นักเรียนก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี การส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง และการส่งต่อ ภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณา เห็นว่าเป็นกรณีปัญหาที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียนจะดูแลช่วยเหลือได้ แก้ไขให้กับ บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญต่อไป

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อภิพลายผลได้ดังนี้

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ผู้บริหารควรจัดเวลาให้ครูได้มีกิจกรรมร่วมกับนักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์และรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคลให้มาก และครบถ้วนทุกคนในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนควรมีการวางแผน เพื่อออกเยี่ยมบ้านนักเรียนได้ครบทุกคนและได้ข้อมูลของนักเรียนอย่างครบถ้วนจากผู้ปกครองในวัน ที่ไปเยี่ยมบ้าน และหากนักเรียนต้องการความช่วยเหลือจะสามารถช่วยได้อย่างทันท่วงที การรับ นักเรียนเข้าศึกษาควรมีจำนวนที่ลดลง ให้เหมาะสมในแต่ละห้อง เพื่อให้ครูได้ดูแลนักเรียนได้อย่าง

ใกล้ชิดและทั่วถึง ให้มีกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูที่ปรึกษาและครูประจำวิชาจะได้ทราบข้อมูลของนักเรียนมากยิ่งขึ้น และให้ความสำคัญกับแบบบันทึกข้อมูลนักเรียน เพื่อรู้จักวิเคราะห์ และแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มต่อไป

ด้านการคัดกรองนักเรียน

ผู้บริหารควรให้แนวทางในการพูดคุย หรือหลักการในการคัดกรองนักเรียนให้กับครู ให้มีแบบประเมินนักเรียนที่มีความหลากหลาย และสามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างแท้จริง ควรมีการส่งต่อข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลให้กับครูที่ปรึกษา เพื่อให้ครูได้รับข้อมูลของนักเรียน และสามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ ครูควรอธิบายขั้นตอนการกรอกข้อมูล และกำชับนักเรียนในการกรอกข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง ควรจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมและแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความถนัด และสังเกตนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดปกติ ครูที่ปรึกษาควรอธิบายให้นักเรียนเปิดใจในการตอบแบบสอบถาม เพื่อเล็งเห็นถึงความสำคัญ และการได้ข้อมูลที่แท้จริง ครูที่ปรึกษาควรทำให้นักเรียนเกิดความไว้วางใจ และให้ข้อมูลที่แท้จริง รวมทั้งการได้รับข้อมูลจากผู้ปกครองของนักเรียน ครูควรติดตามนักเรียนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง

ด้านการส่งเสริมและพัฒนา

ควรมีการเสนอโครงการเพื่อพัฒนานักเรียนที่คัดกรองทุกกลุ่มเป้าหมาย ในความแตกต่างก็จะต้องมีกิจกรรมที่แตกต่างตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่ม ควรส่งเสริมนักเรียนทุกกลุ่มที่คัดกรองโดยส่งเสริมด้านดนตรี และกีฬาเป็นหลัก ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมที่ตนเองถนัดและสนใจ ควรส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทุกกลุ่ม และมุ่งพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถสูง ให้สูงขึ้น ควรจัดกิจกรรมปรับทัศนคติให้กับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มที่มีปัญหา เพื่อลดปัญหาที่จะเกิดขึ้น ส่งเสริมกระบวนการคิด และความมีระเบียบวินัย เพื่อให้อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

เมื่อมีการดำเนินงานตามโครงการที่ได้นำเสนอ ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนานักเรียนต่อไป ควรมีการจัดอบรม สัมมนาในหัวข้อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน ควรจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม และเล็งเห็นถึงความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และควรสร้างทีมในการให้คำปรึกษานักเรียน เพื่อช่วยเหลือเมื่อนักเรียนเกิดปัญหาด้านต่างๆ

ด้านการส่งต่อ

ควรมีการส่งต่อข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ข้อมูลนักเรียนที่คัดกรองเป็นกลุ่ม ให้กับครูที่ปรึกษาในปีการศึกษาถัดไป ควรกำหนดแนวทางการส่งต่อนักเรียนให้ชัดเจน และควรให้ความรู้กับครูที่ปรึกษาในการส่งต่อ เพื่อดำเนินการส่งต่อนักเรียนได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการ จำแนกปัญหาของนักเรียน ความสำคัญ และการส่งต่อที่เหมาะสมกับนักเรียน งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรมีการประชุมเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ในการสร้างงานที่เป็นระบบ เรื่องของเอกสาร และสารสนเทศสู่การปฏิบัติ มีการวางแผนในการส่งต่อนักเรียนอย่างชัดเจนและมีหน่วยงานรองรับ ควรแสวงหาเครือข่าย/บุคคล/หน่วยงาน เพื่อเตรียมความพร้อมในการส่งต่อนักเรียน อาจมีการวิเคราะห์สภาพปัญหา ต้องมีการดำเนินการต่อด้านใดบ้าง

จากผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาระบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สรุปผลการอภิปรายได้ดังนี้

1. ครูควรให้ความสำคัญกับกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูที่ปรึกษาและครูประจำวิชา เพื่อจะได้ทราบข้อมูลของนักเรียนมากยิ่งขึ้น และให้ความสำคัญกับแบบบันทึกข้อมูลนักเรียน เพื่อรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สามารถวิเคราะห์นักเรียน และแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มได้อย่างถูกต้อง
2. ครูที่ปรึกษาควรวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียน และนำผลการจากการแบ่งกลุ่มนักเรียนไปใช้ในการส่งเสริม พัฒนา หรือช่วยเหลือนักเรียนต่อไป
3. ผู้บริหารควรให้ครูนำเสนอโครงการ หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนในเรื่องความสัมพันธ์ต่อผู้อื่น การรู้จักควบคุมตนเอง ตลอดจนทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข
4. สถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา ควรให้การช่วยเหลือด้วยกิจกรรมที่ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน
5. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ เพื่อทำความเข้าใจกับครูและผู้ปกครองในเรื่องกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สร้างความเข้าใจ และร่วมมือกันในการช่วยเหลือและส่งต่อนักเรียนที่เกิดปัญหาแก่ผู้เชี่ยวชาญในด้านดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ค่ามัชฌิมเลขคณิตลำดับสุดท้าย ทั้ง 2 ด้าน ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการอบรม สัมมนา หรือพัฒนาตนเองเรื่องเทคนิค กระบวนการให้คำปรึกษา การจัดกิจกรรมส่งเสริม ป้องกันและแก้ไข ปัญหา ตลอดจนการติดตามดูแลนักเรียน

2. สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับเครื่องมือในการเก็บข้อมูลนักเรียนเพื่อรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

3. สถานศึกษาควรจัดปฏิทินในการออกเยี่ยมบ้านให้ครบทุกคน และอนุเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้กับครูที่ปรึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาค้างต่อไป

จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะของการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาระบบดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนในสังกัดการศึกษาการขั้นพื้นฐาน
2. ควรมีการศึกษายปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. ควรมีการศึกษาระบบดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชิงคุณภาพ

รายการอ้างอิง

- Aponde, C. (2011). *Institutional Factors Influencing Students' Unrest in Secondary School*. (Education Psychology), Kenyat University.
- B.K. Bryant. (2018). Student - Teacher Relationship as Relaed to External Locus of Control. Dissertation abstaracts international.
http://people.viginia.edu/psykliff/Teenresearch/Publication_files/Teacher-student.pdf.
- Buzzi Michael Joeph. (2008). *The Relationship of school in the state of Connecticutaion*.
- Daniel F. Kysor. (2015). Transitioning from Single-Sex to Coeducation High School: A Study Exploring the Effects on Self-Concept Concept Using the Self Description Questimonarie II 30.
- Donita Louise Johnson. (2018). Significant Factors Influencing an Effective School Counseling Program Philosophy dissertation of Walden University.
<http://www.lib.umi.com>.
- Douglas Cheney. Transition of Secondary Student with Emotional or Behaviral Disorders.
<http://www.Calhoun.org/system.htm>.
- Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein. (2012). *Educational Administration: Concepts and Practices 6 ed.*: CA: Wadworth.
- J.K. DOBIZL. (2008). *Understanding At-Risk Youth and Intervention Programs That Help Them Suceed in school*. University of Wiscousin-Strout.
- John W. Best. (1970). **Research in Education** Englewood Cliffs: Prentice-Hall, Inc., 190.
- MatteuDion Karen Hoffman Amy Matter. Teacher's Manual for Adapting Science Experiments For Blind and Visually Impaired Student.
<http://www.trinity.edu/org/sensoryimpairments>
- P.T Giblin and M.L. Poland. (2014). Health needs of hight school student in Detroit. 10.
- Reinke, W. M. (2008). *The Classroom Check-up : A Brief Intervention to Reduce Current and Future Student Problem Behaviors Through Classroom Teaching Practices*. (Dissertation international), (University of Missouri-Columbia.

- Rinnis Likert, อ. พ. ฤ. (2547). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Vol. 2, pp. 244). กรุงเทพฯ: เฮา เคอร์มีส์ท์.
- S.M. Jackson. (2018). The effects of a cognitive - behavioral group counseling intervention that emphasizes self-management techniques on the classroom behavior and self-efficacy of middle school student.
<http://ncbi.nlm.nih.gov/pmed/22221447>.
- The Calhoun School. **Advisory System** Retrieved from
<http://www.Calhoun.org/system.htm>.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2544). คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: ยูเร็นส์อิมเมจกรุ๊ป.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). กฎกระทรวง กำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 123, ตอนที่ 1 ก
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 - ช่วงชั้นที่ 2 กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาเครือข่ายพิทักษ์เด็กจากความรุนแรง.
- กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. (2551). คู่มือครูที่ปรึกษา. 16.
- เกษม วัฒนชัย. (2542). การแนะนำให้สหสวรรค์ใหม่. วารสารวิชาการ, 6, 7.
- คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2559,). ครูเป็นอาชีพที่ต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล,
<http://www.moe.go.th/moe/th/news/>.
- งานดี, ท. (2553). การศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกรณีศึกษา. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรัฐิพร จินสายใจ. (2557a). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม. (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิรัฐิพร จินสายใจ. (2557b). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม. (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- เขาวลิต จินดารัตน์. (2553). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. (งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณปักษ์ รุ่งโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย), มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นางธนิมา เจริญสุข. (2551). การพัฒนาความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักสูตรผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- บรรทม รวมจิตร. (2553). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ประนอม แก้วสวัสดิ์. (2556). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 18. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ผล พรหมทอง. (2555). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมิทธาขินุทิศ สอนกุหลาบ วิทยาลัย ปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 4. (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการศึกษา), วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- พัชรภรณ์ เดชสุภา. (2551). ปัญหาการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียน ประถมศึกษา ในเขตอำเภอคลองหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. (วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย), มหาวิทยาลัยบูรพา
- โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย. (2559a). รายงานการผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559.
- โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย. (2559b). รายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน ปีการศึกษา 2559.
- โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย. (2559.). รายงานการประชุมผู้ปกครองนักเรียน ปีการศึกษา 2559.
- โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย. (2560). สรุปผลการการประชุมผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2560.
- โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย. (2561a). แบบสรุปลำดับจำนวนข้าราชการครูโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2561.
- โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย. (2561b). แบบสรุปลำดับจำนวนนักเรียนโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2561.
- วรา งามเสงี่ยม. (2553). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยาย

- โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. (วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย), มหาวิทยาลัยบูรพา
- สถาบันราชานุกูล. (2551). คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28. (2560). คู่มือการมอบนโยบาย กลยุทธ์ จุดเน้น
เป้าหมายและตัวชี้วัดการบริหารจัดการศึกษา ประจำปี 2560.
- สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2545). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
(pp. 12). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียน (pp. 5). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550a). คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนา
คุณภาพชีวิตและแก้ไขวิกฤตสังคม เส้นทางสู่ครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550b). คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่
3-4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551a). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและวิกฤตสังคม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติ
บุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551b). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551c). สภาพความสำเร็จและแนวทางเสริมสร้าง
ความเข้มแข็ง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2554). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้น
พื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. (2560). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (pp. 3-4).
กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (12), 65.
- สำนักพัฒนาสุขภาพจิต. (2546). คู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 - 4
(มัธยมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2547a). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา (pp. 35-51). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสุโขทัยและพิมพ์สุโขทัย (ร.ส.พ.).
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2547b). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา (pp. 13-18). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสุโขทัยและพิมพ์สุโขทัย (ร.ส.พ.).
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2547c). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสุโขทัยและพิมพ์สุโขทัย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). การศึกษาสภาพการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุมาลี ทองงาม. (2555). การศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- หน่วยงานศึกษานิเทศก์. (2555). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างกรมสามัญศึกษา.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2545). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสามัญศึกษา (pp. 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2551). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2550). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- หทัยฤทธิ, เ. (2552). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.
- ฮานี วาบา. (2556). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ภาคผนวก

ที่ ศธ 6812.2/715

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

๑ พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 72 ฉบับ

ด้วย นางสาวพรเพ็ญ แซ่เตียว นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย" มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย เพื่อประกอบการทำวิจัย ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดกรุณาแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 4551 9446

"องค์กรแห่งการสร้างสรรค์"
"Creative Organization"

แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าอิสระ

เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย คำตอบที่ได้จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยต่อไป

2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ใช้สำหรับสอบถามข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครู โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จำนวน 37 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีในการตอบแบบสอบถามทุกตอน และทุกข้อคำถาม เพื่อจะได้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ต่อไป ขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

นางสาวพรเพ็ญ จิระณัฐวิรุกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ น้อยกว่า 30 ปี 31 – 40 ปี 41 – 50 ปี 50 ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. ตำแหน่งหน้าที่หลักในสถานศึกษา ผู้อำนวยการฯ รองผู้อำนวยการฯ ครู
5. ประสบการณ์ทำงานหน้าที่หลักในสถานศึกษา น้อยกว่า 5 ปี 6-10 ปีขึ้นไป 10-20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ระดับการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับระดับสภาพการดำเนินงาน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมาก
- 3 คะแนน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับน้อย
- 1 คะแนน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติงาน				
		5	4	3	2	1
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1.	สถานศึกษามีการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล					
2.	สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบสละสนักเรียนทุกระดับชั้น					
3.	สถานศึกษามีการใช้แบบประเมิน SDQ เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล					
4.	สถานศึกษามีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน และใช้ในการส่งเสริมพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน					

ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติงาน				
		5	4	3	2	1
ด้านการคัดกรองนักเรียน						
5.	สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน					
6.	สถานศึกษารวบรวมพฤติกรรมนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ สืบรวจ เป็นต้น					
7.	สถานศึกษาปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันเสมอ					
8.	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปผลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ					
9.	สถานศึกษามีการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองในการจัดกลุ่มนักเรียนได้อย่างชัดเจน					
10.	สถานศึกษานำข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนมาใช้วิเคราะห์ในการคัดกรองนักเรียน					
11.	การพิจารณาคัดกรองนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด					
12.	มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น					
13.	สถานศึกษาคัดกรองนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา					
14.	สถานศึกษานำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน					
15.	มีการจัดทำสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนระดับสถานศึกษาที่เป็นปัจจุบัน และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ					
ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน						
16.	สถานศึกษามีแผน/กิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครองคณุนักเรียนทุกกลุ่ม					

ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน						
17.	สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน Classroom Meeting ทุกภาคเรียน					
18.	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย					
19.	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ					
20.	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดี กับผู้อื่น รู้จักควบคุมตนเองและมีทักษะในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น					
21.	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของ นักเรียน ที่เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ					
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา						
22.	สถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียน การ สนับสนุน ชมเชย และยกย่องนักเรียนที่ทำคุณงามความดี					
23.	สถานศึกษามีแผน/โครงการ ในการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาให้นักเรียน					
24.	ครูที่ปรึกษาให้การดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่า เทียมกัน					
25.	สถานศึกษามีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษา บริการให้ คำปรึกษา แนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน					
26.	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และผู้ปกครองในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของนักเรียน					
27.	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการป้องกันและการช่วยเหลือ นักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา					
28.	ครูที่ปรึกษาให้การช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหา นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาเป็นรายกรณี					
29.	สถานศึกษามีการบันทึกการป้องกันและแก้ไขปัญหาของ นักเรียน					
30.	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มมีปัญหา เพื่อ ส่งต่อให้ได้รับการช่วยเหลือ					

ด้านการส่งต่อนักเรียน						
31.	สถานศึกษามีแผน/โครงการ ในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา					
32.	สถานศึกษามีการประสานงานความร่วมมือกันภายใน เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา					
33.	ครูที่ปรึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปครูแนะแนว ครูวิชาการ หรือครูฝ่ายปกครอง เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป					
34.	สถานศึกษามีการติดต่อประสานงานไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงาน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา เช่น สถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
35.	สถานศึกษาให้ความสนใจ ชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปเข้ารับความช่วยเหลือ					
36.	สถานศึกษามีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาอย่างเป็นระบบ					
37.	สถานศึกษามีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ					

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

คำชี้แจง ในฐานะที่ท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขอให้ท่านเขียนแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

แนวทางการพัฒนา
ประเด็นที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
ประเด็นที่ 2 การคัดกรองนักเรียน
ประเด็นที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
ประเด็นที่ 4 การแก้ปัญหา
ประเด็นที่ 5 การส่งต่อ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	พรเพ็ญ จิระณัฐวีรกุล
วัน เดือน ปี เกิด	12 กันยายน 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 68 หมู่ที่ 13 ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73180

